

L I E T U V I Ų
DIENOS

LITHUANIAN DAYS
SEPTEMBER, 1957

KARDINOLAS McINTYRE IR VYSKUPAS BRIZGYS VYČIU SEIME
1957 M. RUGSĖJO MĖN.

TURINYS

CONTENTS

Leonardas Valiukas, JAUNIMO KALBOS IR DARBAI	3
LIETUVOS VADAVIMO PERSPEKTYVOS GEROS IR REALIOS, — LD-ny bendradarbio pasikalbėjimas su Lietuvos Charge d'Affaires Juozu Kajecku	4
K. K. ir P. Jasiukonis, LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS, žodžių ir foto reportažas	6
Antanas Giedrius, PO LAIKO, apsakymas	8
Stasys Laucius, ištraukos iš satyrinės poemos "Respublika"	9
Ignas Medziukas, LIETUVIŠKOS KINO KRONIKOS PIONIERIUS K. Lukšys	11
KNYGOS IR AUTORIAI. Atsiųsta paminėti. Literatūros kronika	11
V. D. ir V. K., JAUNIMAS ČIA IR TEN	12
A. Džiugėnas, DAILININKAS V. K. JONYNAS ŽVELGIA PRO VITRAŽUS	14
VEIDAI IR VAIZDAI, iliustruota lietuvių gyvenimo ir veikimo kronika	16
KĄ VEIKIA SKAITYTOJAI	18

ENGLISH SECTION

IN A QUEST FOR NATIONAL SURVIVAL by Dr. Julius J. Bielskis	19
NEW SOVIET TERROR ACTS IN SLAVE LABOR CAMP (E)	20
A FEDERATION OF THE NATIONS OF EUROPE by P. Dailidė	21
FROM THE LITHUANIAN POETS. Lament, by Motiejus Gustaitis	20
NIGHT ON THE CATAFALQUE, A fragment from the Novel by Jurgis Jankus	20
LITERARY DE-STALINIZATION?	23
BOOKS — PERIODICALS	24
LITHUANIANS MAKE NEWS	25
TWO LITHUANIAN SPORT STARS	26

Bernardas BRAZDŽIONIS	Vyr. Redaktorius / Editor-in-Chief
Juozas KOJELIS	Reportažo Redaktorius / Feature Editor
Juozas TININIS	Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Milton STARK	Anglų klb. vyr. Redaktorius / Senior English Editor
Elena TUMIENĖ	Anglų klb. Redaktorius / English Editor
Paul PUZINAS	Meno Redaktorius / Art Editor

REDAKTORIAI ATSKIROSE VIETOSE / ASSISTANT EDITORS — VL. ADOMAVIČIUS, Boston, Mass.; AL. ASTAŠAITIS, Detroit, Mich. VL. BŪTĖNAS, Chicago, Ill.; BR. DAUNORAS, London, Anglija; J. IGNATONIS, Chicago, Ill.; J. A. JŪRAGIS, Sydney, Australia; S. NARKĖLIŪNAITĖ, New York, N. Y.; B. RAUGAS, Philadelphia, Penn.; V. Ročiūnas, Cleveland, Ohio; C. SURDOKAS, Baltimore, Md.; A. ŠALČIUS, New York, N. Y.; P. W. URBAN, Cleveland, Ohio; V. VERIKAITIS, Toronto, Ont.; Canada; V. VOLERTAS, Baltimore, Md.; A. VINGIS, Melbourne, Australia

NUOLATINIAI FOTO BENDRADARBIAI / PHOTOGRAPHERS — BOSTON, MASS.: VL. Adomavičius, P. Bliumas, D. Čibas, K. Gruzdas, R. Lizdeika; BROCKTON, MASS.: L. Reivydas; BROOKLYN, N. Y.: G. Penikas; CHICAGO, ILL.: A. Gulbinskas, B. Lungys, V. Noreika, A. Stelmokas, Pr. Urbutis; CLEVELAND, OHIO: V. Bacevičius, V. Valaitis; ELIZBETH, N. J.: J. A. Ribinski; LOS ANGELES, CALIF.: Leonas Briedis, Pr. Gasparonis, Povilas Jasiukonis; MANCHESTER, N. H.: K. Daugėla; NEW YORK, N. Y.: V. Augustinas, V. Maželis; OMAHA, NEBR.: Kun. L. Musteikis; PHILADELPHIA, PA.: K. Baltrukonis, F. Jakaitis, V. Gruzdis, H. Misliauskas; WASHINGTON, D. C.: P. Labanauskas; WATERBURY, CONN.: J. Gaidys, V. Vaitkus; WORCESTER, MASS.: J. Sutkaitis; HAMILTON, ONT., CANADA: E. Gumbelevičius, A. Juraitis; MONTREAL, P. Q., CANADA: V. Juknevičius, L. Stankevičius; TORONTO, ONT., CANADA: J. Dvilaitis, Luna Photo Studio, V. Macas; AUSTRALIA: N. Butkūnas, P. Sakalauskas; SOUTH AMERICA: L. Kančauskas; BROOKLYN, N. Y.: Don. Šulaitis,

ANTHONY F. SKIRIUS, Leidėjas / Publisher

Juozas URBONAS

Administratorius / Business Manager

Straipsniai, prie kurių yra pažymėtas autorius arba pridėti jo inicialai, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

The opinions expressed in signed or initialed articles are not necessarily those of the Editors.

Redakcijos ir Administracijos adresas / Address all Editorial and Subscription Mail to:

LIETUVIŲ DIENOS / LITHUANIAN DAYS
9204 SOUTH BROADWAY, LOS ANGELES 3, CALIFORNIA
PHONE: Plymouth 4-1377

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTO SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU".
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN".

Skaitytojų pageidavimu prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.

If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent.

Otherwise it will be renewed automatically. This policy accords with the wishes of our subscribers

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. / Published monthly, except July and August
Atskiuro numerio kaina 55 centai Single Copy 55¢
PRENUMERATA METAMS \$5.00 bet kuriame pasaulio krašte. GARBĖS PRENUMERATA \$10.00
SUBSCRIPTION \$5.00 per year in any country of the world. HONORARY SUBSCRIPTION \$10.00
Entered as Second Class Matter June 7, 1950 at Los Angeles, Calif. under the Act of March 3, 1879

This Month's Cover

Miss Ruta Lee-Kimonis, Lithuanian-American movie and TV actress and member of the Knights of Lithuania organization, pins a badge of the K. of L. 44th National Convention on His Eminence James Francis Cardinal McIntyre, Archbishop of Los Angeles. They are flanked by His Excellency Vincent Brizgys, Auxiliary Bishop of Kaunas, now living in Chicago, and Leonard Valiukas, General Chairman of the Convention and National Vice-President of the K. of L. (More about 44th National Convention of the K. of L. see on the pages 6-7).

Back Cover

Artist V. K. Jonynas, one of the most distinguished Lithuanian engravers. An article see on page 14. Photo V. Maželis

"LIETUVIŲ DIENŲ" PLATINTOJAI

JUNGTINĖSE AMERIKOS VALSTYBĖSE:

Baltimore, Md. — A. Česonis, K. Bradūnas.

Brooklyn, N. Y. — Laima, Darbininkas, Karys, Vienybė.

So. Boston, Mass. — D. Giedraitis, J. Jukabaitis, Kun. J. Kiimas, S. Minkus.

Chicago, Ill. — K. Babickas, Balys Brazdžionis, A. Kartanas, J. Karvelis, S. Metricks, St. Penčyla, Marginiai, P. Švelnys, Terra, B. Urbonas, V. Būtenas, Draugas, Naujienos, Sandara.

Cicero, Ill. — K. P. Deveikis, P. Ramanauskas, J. Pautienius.

Cleveland, Ohio — Dirva, V. Ročiūnas, P. Joga.

Detroit, Mich. — Gaiva, Neringa, St. Anthony's Parish Library, M. Šimonis.

Elizabeth, N. J. — P. Kudulis, A. Rudzitis.

E. St. Louis, Ill. — A. Vaitkus.

E. Chicago, Ind. — E. Vilutis.

Grand Rapids, Mich. — J. Belinis.

Great Neck, L. I., N. Y. — A. Šalčius.

Hartford, Conn. — V. Nenortas.

Kenosha, Wisc. — V. Gaidelis.

Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.

Miami, Fla. — Kun. A. Tamosiūnas.

Newark, N. J. — K. Trečiokas.

New York, N. Y. — Tėvynė.

Omaha, Nebr. — E. Ribokienė, J. Cicėnas, Kun. L. Musteikis.

Philadelphia, Pa. — J. Karaška, B. Raugas, V. Karalius, L. Meyer.

Pittsburgh, Pa. — P. Žilionis.

Rochester, N. Y. — A. Sabaliauskas.

Waterbury, Conn. — J. Gaidys, Spauda.

Waukegan, Ill. — V. Petrauskas.

Wilkes-Barre, Pa. — V. Ramanauskas.

Worcester, Mass. — P. Pauliukonis.

CANADOJE:

Toronto, Ont. — Atlantic Restaurant, A. Bajorinas, A. Kuolas, Rūta Restaurant, J. Smolskis, Tėviškės Žiburiai, Time Cigar Store, V. Aušrotas.

Hamilton, Ont. — Z. Orvidas, J. Pleinys, S. Bakšys.

St. Catherines, Ont. — K. Kudukis.

Montreal, Que. — P. Rudinskas (Parish Library), Nepriklausoma Lietuva.

Winnipeg, Man. — S. Bujokas.

W. Lorne, Ont. — A. Kojelaitis.

Welland, Ont. — K. Žukauskas.

Vancouver, B. C. — E. Gumbel.

BELGIJOJE:

Louvain — Kun. J. Dėdinas.

ANGLIJOJE:

London — D. Daunoraitė.

Bradford — Kun. J. Kuzmickis.

Nottingham — K. Rozanskas.

AUSTRALIJOJE:

Melbourne — A. Vingis, B. Zūmeris.

Canberra — V. Balysys.

N. Geelong — L. Bertašius.

St. Kilda — P. Biškevičius, N. Butkūnas.

Sydney — Kun. P. Butkus.

Adelaide — Kun. P. Jatulis.

Rivervale, W. Australia — Kun. L. Kemėšis.

Williamstown — Kun. L. Vaseris.

Hindmarsh — Australijos Lietuvis.

Edwardstown, S. Australia — A. Kubilius.

Cabramatta — J. Skirka.

Brisbane — K. Stankūnas.

TASMANIJOJE:

Hobart — A. Muncelis.

ITALIJOJE:

Rome — Kun. V. Mincevičius.

LIETUVOS VYČIŲ ORGANIZACIJOS 44-tajam visuotiniam suvažiavimui prasidedant, kuris įvyko 1957 m. rugpj. 8-11 dienomis Statler viešbutyje, Los Angeles mieste, filmų ir televizijos aktorė Rūta Kilmonytė prisega suvažiavimo ženklelį prof. Mykolui Biržiškai, kuris dalyvavo suvažiavime ir tarė žodį. Nuotraukoje iš k. į d.: suvažiavimui rengti komiteto pirm. ir Vyčių c. vald. vicepirm. L. Valiukas, buv. centro valdybos pirm. J. Juozaitis, Lietuvos Konsulas ir buv. centro vald. pirm. dr. J. J. Bielskis, c. vald. pirm. W. R. Chinik,

prof. M. Biržiška, Rūta Kilmonytė, Los Angeles liet. par. kleb. kun. J. Kučingis ir solistas Vaclovas Verikaitis iš Toronto, Canada.

MISS RUTA LEE-KILMONIS, Lithuanian-American movie and TV actress and member of the Knights of Lithuania organization, pins this year's convention badge on Prof. Mykolas Biržiška, signer of the Declaration of Lithuanian Independence Feb. 16, 1918.

JAUNIMO KALBOS IR DARBAI

L. VALIUKAS, Los Angeles, Calif.

Lietuviai yra dažnai gražių planų kūrėjai, bet stokoja savo vykdytojų klasės. Šaukiami kongresai, konferencijos; daug kalbama daug planuojama. Dažnai po visų tų konferencijų puikūs planai telieka tik planais, nes neatsiranda jų vykdytojų, "pritrūksta iėgų" mu-myse juos įgyvendinti.

Gal ši nesėkmė seka čia mus, kad norima apimti viską iš karto. Gal nepasisekimas mus lydi dėl to, kad mūsų planai stokoja praktiškosios pusės. Tai būtų vienas iš tamsesnių ženklų mūsų senesniojoje kartoje. Ar ši nelemtoji žymė reiškiasi ir mūsų jaunimo tarpe?

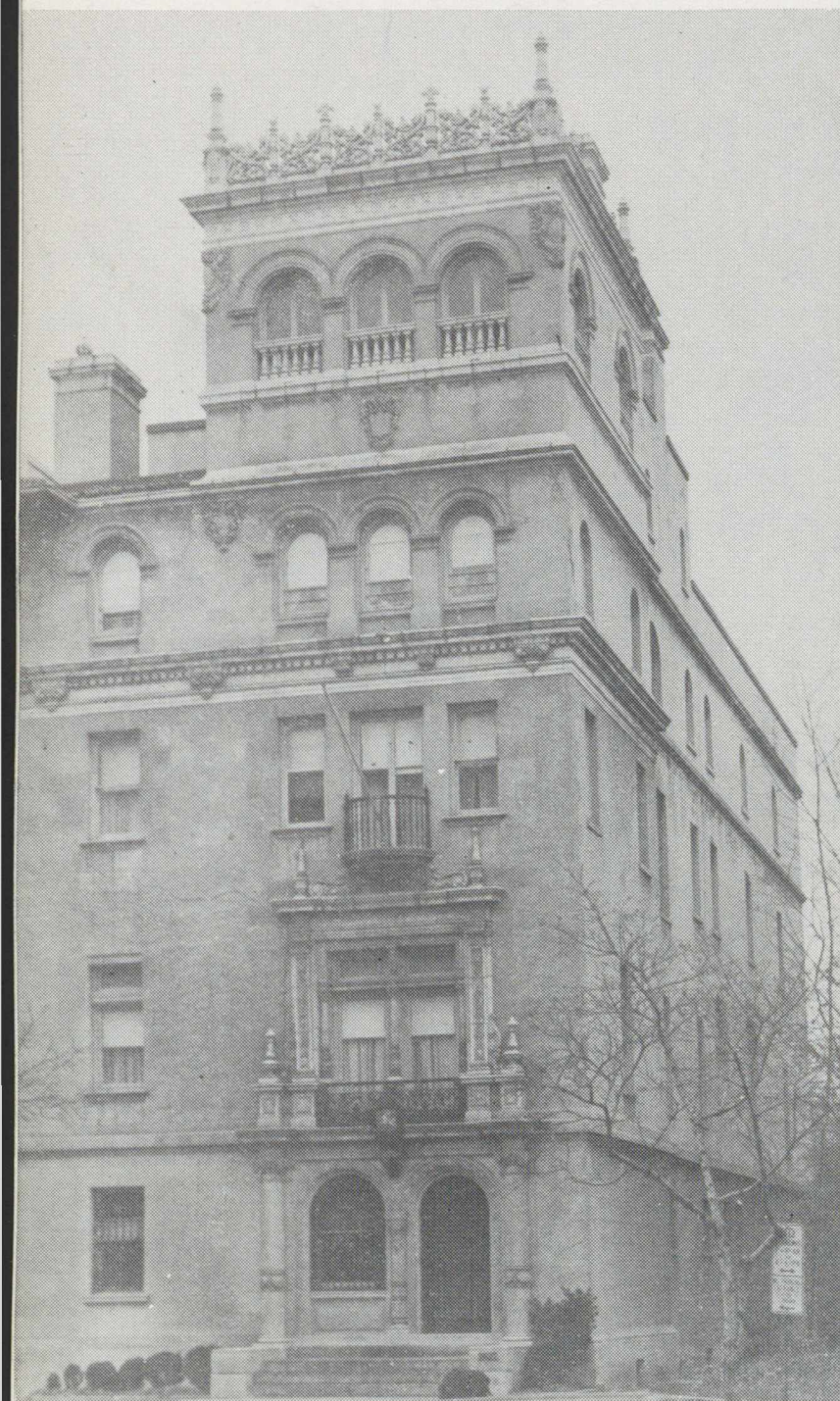
Čia gimusio ir augusio lietuviškojo jaunimo yra tikrai didelis skaičius. Šio jaunimo lietuviškumo laipsnis daugumoje yra labai žemas; tam tikroje dalyje jis visiškai nebematomas. Kita jaunimo dalis — tai iš naujosios ateivių bangos. Ši jaunimo dalis yra atsiekusi ar siekia aukštojo mokslo; lietuviškai kalba; mėgina reikštis lietuvių organizacijose.

Noriu sustoti tik ties viena mūsų veiklos sritimi — Lietuvos vadavimo darbu.

Kiek mūsų jaunimas reiškiasi šioje srityje; kokie jo planai šiame darbe; ar pakankamai širdies ir energijos įdeda mūsų jaunoji karta į šią veiklą?

Lietuvos vadavimo darbas šakotas. Gal pagrindinės šio darbo kryptys būtų šios: 1. Lietuvos vadavimo pačių institucijų ir jų veiklos rėmimas; 2. Lietuvos bylos kėlimas ir jos gynimas kitataučių tarpe; 3. Lietuvos reikalui vis naujų draugų suradimas iš kitataučių tarpo; 4. Įtraukimas į Lietuvos vadavimo darbą kiek galima didesnio vietinių lietuvių skaičiaus.

Nemaža dalis iš naujųjų ateivių tarpo yra įsikalusi sau į galvą mintį, kad lietuviuose nesą vienybės, kad "viršūnės" paskendusios partiniuose ginčiuose ir panašiai. Tai, atvirai kalbant, yra daugiau nieko, kaip lyg mandagus atsikalbinėjimas nuo Lietuvos vadavimo institucijų ir jų veiklos rėmimo. Ta vyresniųjų galvosena yra pasiekusi ir jaunimo galvas. Ne vienas ima kalbėti, kad lietuviai iš tikro esą karštakošiai, nevieningi, mėgstą tik vienas kitą juodinti ir panašiai. Ir ne vienas iš jaunimo, taip senosios kartos paveikti, bėga nuo lietuvių ir lietuviškos veiklos. Šviesiau galvojantieji (*Nukelta į 10 psl.*)

LIETUVOS PSIUNTINYBĖS RŪMAI Washington, D. C.
LITHUANIAN LEGATION in Washington, D. C.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS Berlyne-Schoeneberg, Kur-fuerstenstr. 134 Ecke Kielgartenstr., griuvėsiai. Nuotrauka daryta 1954 m. vasario mėn. Šiuo metu Vykdamosios Tarybos pastangomis baigta sutvarkyti Lietuvos pasiuntinybės griuvėsių ir sklypo apsauga. Griuvėsiams ir sklypui tvarkyti VT paskyrė įgaliotinį, kurį Bonna pripažino. Sklypas atleistas nuo mokesčių.

THE WAR RUINS of the Lith. Legation in Berlin.

JUOZAS KAJECKAS (dešinėje) atlydi lordą Plymouth'ą vizitui pas Lietuvos Prezidentą (apie 1937 m.)

JUOZAS KAJECKAS (right) accompanies Lord Plymouth on a visit to the President of Lithuania.

LIETUVOS VADAVIMO PERSPEKTYVOS GEROS IR REALIOS

sako Lietuvos Charge d'Affaires **JUOZAS KAJECKAS**

Nuo šių metų gegužės mėn., mirus Lietuvos Pasiuntiniui ir Įgaliotam Ministeriui P. Žadeikiui, Lietuvos Pasiuntinybės Washingtone vedėju pripažintas **Juozas Kajeckas**, buvęs Pasiuntinybės Patarėjas.

Juozas Kajeckas gimė 1897 m. birželio 17 She-nandoah, Pa., JAV-se. Nuo 1909 m. gyveno Lietuvoje, baigė Rygiškių Jono gimnaziją Marijampolėje, studijavo Kauno, Montpellier ir Paryžiaus universitetuose ir įsigijo administracinių, politinių bei teisės mokslų titulus.

Diplomatinėje tarnyboje dirba nuo 1930 m., kada buvo paskirtas Lietuvos pasiuntinybės sekretorium Londonė. Nuo 1935 m. Lietuvos užsienių reikalų ministerijoje referentas ir patarėjas, vadovavęs Amerikos, Vakarų, Vidurinės Europos, Vokietijos bei Klaipėdos skyriams. Tame laikotarpy buvo Liet. Raud. Kryžiaus gen. sekretorius. 1939-40 m. — Lietuvos pasiuntinybės patarėjas Berlyne, o nuo 1940 m. — Washingtone. Naujųjų pareigų užėmimo ir 65 metų sukakties proga mūsų korespondentas Washingtone padarė pasikalbėjimą, kurį mielai patiekiamė LD-nų skaitytojams.

— Kuo remdamasis ir kokių titulu Jūs perėmėte Lietuvos Pasiuntinybės vedimą Washingtonė?

— Visose užsienių diplomatinėse misijose po jų šefo sekantis aukščiausias rangų ambasados ar pasiuntinybės valdininkas, priimta tarptautinė praktika, laikomas reikale natūraliu savo šefo pavaduotoju. Tai esti ne tik jo mirties, bet ir kitais atvejais, pavyzdžiui: ligos, atostogų ir kitur tarnybos reikalais išvykus. Ta nusi-stovėjusia praktika einant, esu nekartą buvęs Lietuvos pasiuntinybių Londonė ir Berlyne reikalų vedėjas. Tos praktikos laikantis perėmiau ir pasiuntinybės Washingtone reikalų vedimą tokiais atvejais įprasta tvarka ir įprastu, Charge d'Affaires ad interim, titulu.

— Ar tam tikslui buvo reikalingas Valstybės Departamento sutikimas, koks, ir, ar Jūs tą sutikimą gavote?

— Visų pirma turėjau Valstybės Departamentui oficialiai notifikuoti apie velionies ministerio mirtį ir kartu pranešti, kad dėl tos priežasties perėmiau Lietuvos pasiuntinybės reikalų vedimą anksčiau minėtu titulu.

Į tokią notą netrukus gautas Valstybės Departamento oficialus teigiamas atsakymas.

— Ar Jūsų Charge d'Affaires a. i. pareigų ėjimas reiškia, kad Jūs šias pareigas eisite iki tol, kol bus paskirtas kitas asmuo?

— Charge d'Affaires a. i. titulu pareigų ėjimas bendrai suponuoja laikiną pareigų ėjimą. Tas laikinumas gali būti labai trumpas ir gana ilgas.

— Kodėl Jūs negalite būti tokiu pripažintas Valstybės Departamento?

— Jūsų klausime minimas Valstybės Depar-

tamento pripažinimas, tat, kaip jį liečiantį klausimą, tik pats Departamentas ir tegalėtų atsakyti.

— Ar ministerio P. Žadeikio mirtis susilpnino Lietuvos valstybės teisinį tęstinumą bei Lietuvos atstovavimą užsienyje?

— Kiekvieno pareigūno mirtis susilpnina Lietuvos atstovavimo užsienyje gretas, ypač dabartiniu metu. Tačiau Lietuvos valstybės teisinis tęstinumas dėl ministerio Žadeikio mirties nenukentėjo. Jis nebuvo nutrūkęs nei vienai dienai, dargi nei vienai valandai. Pirmame ro velionies ministerio Žadeikio mirties pasirodžiusiame Valstybės Departamento išleistame diplomatiname birželio mėnesio sąraše aš figūruoju esąs einamose naujose pareigose nuo gegužės 11 d., t. y. nuo pat velionies Žadeikio mirties dienos.

— Kokie Jūsų svarbiausi rūpesčiai, kaip naujojo Lietuvos atstovo Washingtone?

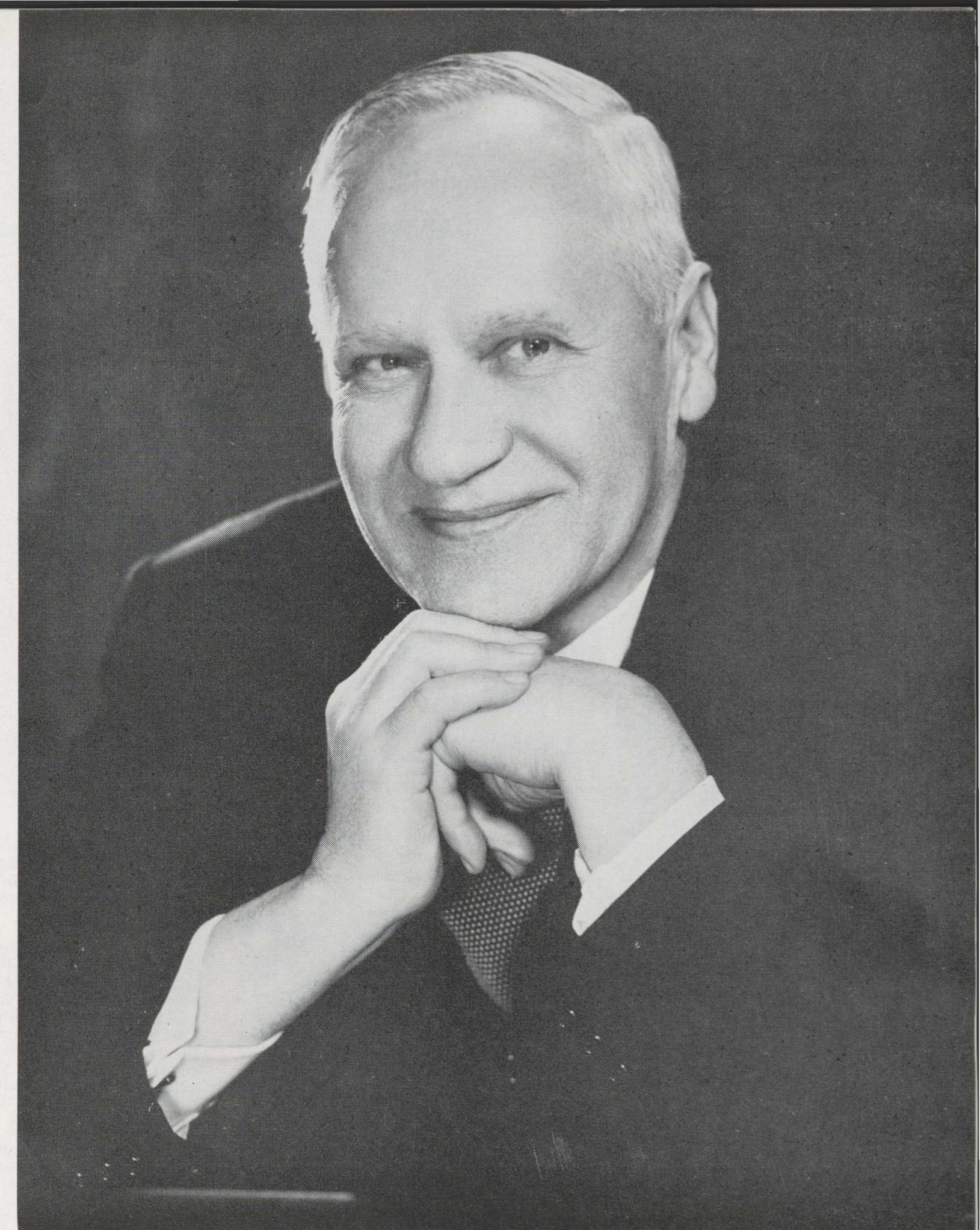
— Mano dabartiniu metu rūpesčiai įvairaus pobūdžio ir nevienodos svarbos. Normaliomis sąlygomis dalis jų iš viso atpultų. Svarbesnieji rūpesčiai yra šie: su visa eile klausimų bei bylų susipažinimas arba pagrindines susipažinimas ir prie sumažėjusio personalo atsakingo darbo aprėpimas ir galimai tinkamesnis jo atlikimas. Tai apima ir reikalingą santykių palaikymą bei jų plėtimą.

— Kaip vertinate Lietuvos vadavimo padėtį šiuo metu?

— Lietuvių tautos išsivadavimo viltis, pirmoj eilėj, remiasi Dievu. Aš neabejoju, kad Jis laimins ir apvainikuos lietuvių tautos šventas, teisėtas ir teisingas ta kryptimi pastangas.

Aš taip pat manau, kad Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybės kilnus ir draugiškas Lietuvos, ir apskritai Pabaltijo valstybių, atžvilgiu nusistatymas, stipriais principais pagrįstas, ir Sovietų smurto jų atžvilgiu nepripažinimas, yra begalinės reikšmės Lietuvos laisvės bylai. Tas nusistatymas, šios šalies taurių valstybės vyrų viešai ir pakartotinai paskelbtas, yra didelė lietuvių tautos pagoda ir būsimos Lietuvos nepriklausimam gyvenimui prisikėlimo laidas bei viltis.

Pavergtos lietuvių tautos laisvės ir pilnos nepriklausomybės aspiracijos irgi tebėra gyvos. Dėl jų lietuvis įrodė mokąs ir pavargt ir kentėt ir aukotis. Priešo persekiojimai, teroras ir jo propagandistų melų vajai bejėgiai nusavinti lietuvių sielą ir jos troškimus. Priešingai, persekiojimai lietuvių dar labiau užgrūdina. Lietu-

JUOZAS KAJECKAS, Lietuvos Pasiuntinybės Washingtonė Charge d'Affaires a. i. Foto nuotrauka V. Mazeio
JUOZAS KAJECKAS, Charge d'Affaires a. i. of the Lithuanian Legation in Washington, D. C.

vių tautos siekimai nesunaikinami. Jie stipresni už priešų užmačias.

Kas liečia Lietuvos diplomatinės tarnybos sektorių, Washingtone susirinkę a. a. ministerio Žadeikio mirties proga tos tarnybos pareigūnai su Lietuvos Diplomatinės Tarnybos šefu, p. Stasiu Lozoraičiu, priešakyje, tarp kita ko, pareiškė, kad mirtis "...yra jiems naujas paskatinimas ryžtingai tęsti darbą Lietuvos valstybės nepriklausomybei ir lietuvių tautos laisvei atstatyti ir lygiu būdu tai solidarumo dvasiai išlaikyti, kurios visi užsienio tarnybos nariai yra savo darbe vedami."

JUOZAS KAJECKAS su Vengrijos Įgaliotu Ministeriu Lietuvai ir Vengrijos garbės konsulu prie Lietuvos Nežinomojo Kareivio Kapo.. Dešinėje gen. V. Nagevičius, Karo Muziejaus viršininkas (apie 1938 m.).

J. KAJECKAS with Hungarian Minister to Lithuania and the Hungarian Consul General honoring the Memorial of the Unknown Soldier in Kaunas, Lithuania. At the right gen. V. Nagevičius, President of the National War Museum.

Organizuoti laisvojo pasaulio lietuviai, su Amerikos lietuviais imtinai, siejojausi ir ieško būdų Lietuvos vadavimo veiklai konsoliduoti ir suintensyvinti. Dėl pačio vadavimo principo skirtumų nėra. Visi siekia to pačio — priartinti Lietuvos laisvės rytojų.

Okupanto tironija irgi neamžina. Pastarųjų savačių įvykiai Sovietuose nėra jų stiprybės ženklas.

Tat, Lietuvos vadavimo perspektyvos yra geros ir realios.

— Jūs šiais metais minite 60 metų amžiaus sukaktį — "Lietuvių Dienų" žurnalo ir jo skaitytojų vardu sveikindamas, linkiu gerų ir sėkmingų metų naujose ir atsakingose pareigose. Tiesa, Jūs visą laiką dirbote diplomatinėje tarnyboje — kokie iš tos tarnybos būtų ryškesni Jūsų prisiminimai ir kaip Jūs dabar žiūrite į savo tarnybą?

— Diplomatinėje tarnyboje buvo smagių valandų ir tamsesnių momentų. Tamsiausi momentai, be abejo, buvo lenkų ultimatas, Klaipėdos krašto savo laikų netekimas ir Sovietų smurtas Lietuvai atžvilgiu. Pirmu atveju buvau Kaune, kitais dviem atvejais — Berly-

Pabaiga 11 psl.

VYSKUPAS BRIZGYS kalba Lietuvos Vyčių suvažiavimo pokilyje. Dešinėje pokylio vedėjas dr. R. A. Mason ir suvažiavimui rengti komiteto pirm. L. Valiukas. Vyskupo kairėje — Vyčių Dvasios Vadas kun. A. Contons, pokylio pagr. kalbėtojas prof. R. Craig ir ponis. **HIS EXCELLENCY BISHOP V. BRIZGYS** makes his remarks at the 1957 Knights of Lithuania 44th National Convention banquet.

Žymusis lietuvių krešininkas Frank Lubin kalba L. V. 44-tame suvažiavime.

Frank Lubin addresses the 1957 K. of L. 44th National Convention delegates and guests.

Liet. Vyčių seimo prezidiumas: (iš k. į d.) Mrs. M. Lucas, J. Stukas, pirm. J. Boley, J. Jatis ir M. Andrikis.

Members of the Knights of Lithuania Convention Presidium.

Keletas įžymiųjų svečių L. V. seimo bankete: O. Bielskienė, vysk. Brizgys, Rūta LRKFA centro pirm. A. Rudis, M. Rudienė ir Phyllis Grendal, Vyties angl. k. red.

Some of the dignitaries at the convention banquet.

LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS

Foto nuotraukos — P. Jasiukonis

Skirstydami delegatus ir svečius iš Lietuvos Vyčių 44-tojo vi-

J. Matachinskas su žmona ir šeima, Tyler, Texas, abu žymūs vyčių veikėjai.

Mr. and Mrs. J. Matachinskas and family attend the Convention.

suotinio suvažiavimo, kuris įvyko rugp. 8-11 dienomis Statler viešbutyje, Los Angeles mieste, kalbėjosi, kad tokio iškilmingo ir puikaus seimo Vyčiai savo istorijoje dar niekad nebuvo turėję.

Suvažiavimo dalyvius ir svečius specialia telegrama sveikino pats JAV prezidentas Dwight D. Eisenhower; laišką seimo dalyviams parašė viceprezidentas Richard Nixon. Kalifornijos valst. gubernatorius Goodwin J. Knight suvažiavimo proga išleido specialią proklamaciją, kviesdamas visus Kalifornijos gy-

LIETUVOS VYČIŲ NAUJOJI CENTRO VALDYBA ir įvairių komisijų nariai su žymesniais Vyčių ir katalikų darbuotojais. Pirmoje eilėje iš k. į d.: Helen Shields, Julia Aleshunas, sekr. Marcella Onaitis, Pittsburgh, Pa., Centro dvasios vadas kun. A. Contons, Boston, Mass., Centro pirm. Walter R. Chinik, Pittsburgh, Pa., vicepirm. Mrs. Mary Lucas, Dayton, Ohio, fin. sekr. Winifred Skudris, Boston, Mass., Mrs. A. Rudis. Antroje eilėje: J. Boley, J. Kiškis, J. J. Stukas, A. Skirius, R. Boris, J. Sakavich, S. J. Onaitis, F. Vaškas, J. Uozaitis-Jatis, A. Yuknis, A. J. Rudis ir vicepirm. L. Valiukas, Los Angeles, Calif.

MEMBERS OF THE KNIGHTS OF LITHUANIA NEWLY-ELECTED SUPREME COUNCIL and various national committees. National officers are lected every year at nat. convention

LOS ANGELES KARDINOLAS JAMES F. McINTYRE su vyskupu Brizgiu po L. Vyčių suvažiavimo pamaldų rugp. 11 d. šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje, Los Angeles.

HIS EMINENCE JAMES F. CARDINAL McINTYRE, Archbishop of Los Angeles, and His Excellency Vincent Brizgys, Auxiliary Bishop of Kaunas, at present living in Chicago, after the Solemn High Mass at St. Casimir's Lithuanian Church during the Knights of Lithuania 44th National Convention which was held August 8-11, 1957 in Los Angeles. Photo L. Briedis

ventojus pareikšti pagarbą vyčiams ir visiems Kalifornijos lietuviams. Suvažiavimo iškilmingose pamaldose dalyvavo Los Angeles kardinolas James Francis McIntyre ir po pa-

LOS ANGELES KARDINOLAS JAMES FRANCIS McINTYRE ir vyskupas V. Brizgys su žymesniais Vyčių veikėjais Vyčių 44-tojo suvažiavimo proga. I-je eilėje iš k. į d. klūpo M. Andrikis, F. Lubin, L. Valiukas ir F. Speecher. II-je eilėje stovi: J. Jesulaitis, kun. V. Puidokas, Mrs. F. Lubin, Mrs. A. Rudis, Rūta Kilmonytė, kun. W. C. Karaveckas, F. Vaškas, Ed Bartkus, kun. A. Abraščinskas, vysk. V. Brizgys, kard. J. F. McIntyre, W: Chinik, P:

G endal, Mrs. W. Chinik, J. Stukas, A. J. Rudis, Mrs. E. Bartkus, Helen Nashlenas, Ann Laurinaitis ir Ann Mitchell. Paskutinėje eilėje matyti: R. Boris, kun. A. Jankauskas, Tėvas Gabrielius, J. Jatis, kun. kleb. J. Kučingis ir kun. Al Contons.

HIS EMINENCE JAMES FR. CARDINAL McINTYRE and HIS EXCELLENCY BISHOP V. BRIZGYS with prominent members of the K. of L. during their national Convention.

maldų į visus dalyvius tarė žodį, pasidžiaugdamas Vyčių veikla ir pažadėdamas jiems paramą ateityje. Iškilmingų pamaldų metu pamokslą pasakė vysk. V. Brizgys, atvykęs iš Chicago. Suvažiavimas nutarė vysk Brizgiui kitų metų seime, kuris įvyks rugp. 21-24 d. d. Philadelphijoje, suteikti garbės nario vardą.

Suvažiavimo proga surengtas didelis koncertas, kurio programą atliko solistas Vaclovas Verikaitis.

Be to, programoje dalyvavo solistė Helen Swaggart ir vietos šv. Kazimiero par. choras bei vyrų oktetas, vadovaujami komp. B. Budriūno. Koncerto programai vadovavo filmų ir televizijos aktorė, Vyčių narė Rūta Kilmonytė.

Suvažiavimo sesijų metu kalbas pasakė: Lietuvos kons. dr. J. Bielskis, žymusis liet. krepšininkas Pr. Lubinas ir A. L. R. K. Federacijos pirm. A. J. Rudis. Bendrų pietų metu kalbėjo buv. JAV ministeris Lie-

tuvai dr. Owen J. C. Norem. Pokyliu metu pagrindinę kalbą pasakė dr. R. F. Craig, Pietų Kalifornijos un-to profesorius. Be to, kalbėjo dr. J. Bielskis ir A. Rudis. Pokyliui vadovavo neseniai baigęs medicinos mokslus Vyčių narys dr. Richard A. Mason, vienas iš Los Angeles kuopos steigėjų.

Suvažiavime, kuris užtruko tris dienas, buvo 5 bendri darbo posėdžiai; jiems vadovavo: pirm. J. Boley, N. Y., J. Stukas, Hillside, N. J., ir J. Jatis, Chicago, Ill.; sekretoriavo: Mrs. Mary Lucas, Dayton, Ohio ir Marcella Andrikis, Waterbury, Conn. Diskusinėse grupėse labai aktyviai reiškėsi Los Angeles

LIETUVOS VYČIŲ organizacijos 44-tajam visuotiniam suvažiavimui rengti komitetas: Sėdi iš k. į d.: Lorraine Samolis, Ann Laurinaitis, pirm. L. Valiukas, Mrs. Helen Bartkus ir Helen Nashlenas. Stovi: Joseph Zichwic, Loretta Pašys, Ed. Bartkus, Mary Ann Slenis, John Antanavich ir Antanas Skirius.

MEMBERS OF THE CONVENTION EXECUTIVE COMMITTEE of the 1957 Knights of Lithuania 44th National Convention which was held August 8-11 in Los Angeles, Calif.

KONCERTO, suruošto Liet. Vyčių 44-tojo suvažiavimo proga, programos menininkai: solistas V. Verikaitis, programos pranešėja aktorė Rūta Kilmonytė, solistė H. Swaggart, akomp. Ruth Buell, akomp. Patricia L'Heureux ir komp. Bronius Budriūnas.

PARTICIPANTS in the Knights of Lithuania 44th National Convention Concert.

vyčiai. Jie pirmininkavo ir pravedė diskusijas penkiose grupėse. Kitoms trims diskusinėms grupėms vadovavo vyčiai iš kitur.

Suvažiavimo išvakarėse Lietuvos konsulas dr. J. J. Bielskis ir Ponia suruošė visiems suvažiavimo delegatams ir svečiams bei vietos vy-

čiams priėmimą ir vaišes. Čia vyčiai patyrė tikro lietuviško vaišingumo.

Delegatai ir svečiai iš Los Angeles neskubėjo namo: buvo tokių, kurie čia išbuvo po seimo po savaitę ar net ir ilgiau.

K. L.

BIRUTĖS KALNAS
MOUNT OF BIRUTĖ

Palanga
Palanga, Lithuania

PO LAIKO

ANTANAS GIEDRIUS, Worcester, Mass.

APSKRITIES mokesčių inspektorius Skatikas ir jo įstaigos buhalteris Žvangelis buvo abu vieno amžiaus ir abu seni kavalieriai, praleidę po šešiasdešimt. Kiti tarnautojai tebuvo tik žali lapai: du sąskaitininkai vos per dvidešimt, peržengę, registratorė ir sargas — po devyniolika, tiktai sekretorė jau įžengus į trisdešimt penktuosius.

Ji vadinosi Jieva Skubutyte ir buvo seniausia tarnautoja įstaigoje, išdirbusi čia penkiolika metų, o buhalteris Medijakas Žvangelis — jauniausias, teprasėdėjęs tiktai pusantų metų.

Jieva Skubutyte buvo pradėjus nuo registratorės, po dvejų metų pakilus į sąskaitininkes, o dar po trejų — į sekretores. Į tas pareigas pakvietė ją inspektorius Parcinkus Skatikas prieš dešimt metų už jos darbštumą, spėrumą ir sumanumą. Dabar ta sukaktis ir paminėta. Pats inspektorius pasikvietė ją į savo kabinetą, pasakė jai gražų komplimentą, įteikė dovaną ir net pabučiavo į ranką.

Tas pabučiavimas buvo visai nelauktas, kaip keiksmas iš mažo vaiko burnos, dėl to Skubutyte nukaito ir sumišo. Tiktai kai pasakė jiai dar kelis žodžius, tai jos širdis atsigavo. O pasakė jis taip:

— Panele Jieva, tamstos darbu aš visada buvau patenkintas, turėčiau pasakyti, daugiau kaip patenkintas. O tamstos kruopštumas ir rūpestingumas lengvino mano pa-

reigas. Aš tamstai labai dėkingas.

Po tų viršininko žodžių Jieva Skubutyte, jau kitaip susijaudinusi, pasakė:

— Pone inspektoriau, ką šioje įstaigoje dariau, dariau iš pareigos. Dėkoju tamstai už malonų žodį. Geras viršininko atsiliepimas apie mano darbą — man tikriausias atpildas.

Skatikas norėjo dar kartą pabučiuoti jai į ranką, bet paskutinę akimirką susilaikė. O susilaikė dėl to, kad Jieva Skubutyte staiga pamatė visai kitokią nekaip seniau.

Prieš dvylika metų jis rado ją čia sąskaitininkės pareigose ir pastebėjo jos tarnybinius sugebėjimus. Po dvejų metų, buvusiam sekretorei pasitraukus, pakėlė į sekretores. Bet kavalieriaus akimis į ją nebuvo pažvelgęs. O jei kartą ir pažvelgęs, tai tiktai pastebėjęs, kad ji buvo pernelyg liesa, ilgoka nosim, tamsaus veido ir juodų akių, kokių jis niekada nemėgo. Taip ji ir liko inspektoriui Skatikui tiktai tarnautoja.

Visai kitokioje šviesoje pamatė ją inspektorius tą sukaktuvių dieną. Nežinia, ar dabar saulė kitaip švietė, ar Skatiko akys buvo pasidariusios aiškesnės, tiktai staiga pamatė, kad Jieva Skubutyte nėra taip labai liesa, kad jos oda neperdaug tamsi, nosis beveik normali, o akys, kad ir juodos, bet labai gražios ir, jei nors kiek šypsosi, spindėte spindi, kaip dvi žavingos

žvaigždutės. Be to, Skatikas staiga pastebėjo, kad Jievos Skubutytės ir liemuo labai grakštus, o krūtinė stačiai išsimušė dviem apvalumais, kaip kokios deivės menininkų skulptūrose.

Dėl to Skatikas ir susilaikė dabar ir nepabučiavo jai antrą kartą į ranką. Negalėjo. Net nukaito ir sumišo. O tuo tarpu Jieva Skubutyte linktelėjo jam dailia savo galvute (taip, ir tą jis dabar pastebėjo!), linktelėjo ir išėjo.

Dar kelias akimirkas Skatikas stovėjo ir žiūrėjo į duris, kuriose išnyko Skubutyte. Žiūrėjo, ir rodėsi jam, kad jis ją tebemato grakščiai išeinančią vidutiniais, rimtais žingsniukais, su pasipūtusiais tamsiais plaukais, tamsiai mėlynos spalvos suknele...

Nuo tos valandėlės Parcinkus Skatikas ir negalėjo jos pamiršti. Ir pats kitoks pasidarė: pajaunėjo, pagražėjo, kasdien rytais skutosi barzdą, rūpestingai brangiu muilu prausėsi, vilkosi geresnę kartele drabužių...

Ir pati sekretorė jam dažniau pasidarė reikalinga. Pirma, būdavo, retkarčiais tepasišaukia į savo kabinetą, o dabar — kasdien po kelis kartus ir vis, rodos, ne be reikalo. Ir ne tik pas save šaukias, bet ir pats nueina. Tik sutraukia antakius, kai įėjęs randa prie jos kokią pienburnį sąskaitininką, o bauriausią — kai buhalterį Žvangelį. Vieną kartą ji net šypsojosi, kalbėdama su Žvangeliu, lyg būtų buvę ko! O pats Žvangelis tai vis vypsos ties ją.

Be abejo niekis jai tas Žvangelis, tik ką buhalteris, tos pačios įstaigos vyresnysis tarnautojas. O kad nusišypsos su juo kalbėdama, tai kad labai jau mandagi, gerai išauklėta. Ne taip, kaip jis, Žvangelis, kurs ir be jokio reikalo kartais atsisojia šalia ir žvigo. O vyras tai jis nekažinkoks: neaukšto ūgio, truputį susimetęs į kuprą, primerktomis akimis, toli nuplikusia kakta...

Nenuslėps ir neužsigins: abu juodu nejauni, ir Jieva Skubutyte ne juodviejų nosiai. Bet akį padžiugini galima, žinoma, tiktai jam, mokesčių inspektoriui Parcinkui Skatikui, o ne tokiam buhalteriu! Atsargus viršininkas jos nenužiūrės, o juo labiau — nepakerės. Jis visai neturi blogų minčių; įstaigos viršininkui nė nepritiktų... Bet pasižiūrėti, pasigrožėti — nieko pikto. O kiek dar taip atsitinka pasaulyje, kad tokio amžiaus į tokį amžių ir įsimyli! Nieko nuostabaus. Dar didesnių pasitako kraštutinybių. O čia juk — apskrities mokesčių inspektorius, nėra koks nusigvenėlis, nusigėrėlis. Palaukite dar, kas per vyras!..

Taip jiai galvojo savo kabinete, stovėdamas prie lango, išeinančio į miesto aikštę. Tuo laiku aikštė buvo beveik tuščia, tik keli maži vaikai žaidė ir kur nekur žmogus ėjo. Jis užmetė akį į kitą pusę aikštės. Vienoje prekybos iškaboje blizgėjo stambiomis raidėmis išrašyta pavardė: SIKSTAS PLIUMPYS. Skatikas pamanė apie savo pavardę. Teisybė, ji savotiška, bet gera, tik nevisi ją supranta. Kartą ir apskrities viršininkas pasakė jam viename pobūvyje:

— Pone inspektoriau, visos apskrities mokesčius valdai, o skatiku vadini. Pasikeisk pavardę. Ką čia taip susimažinęs!..

Tada jis apskrities viršininkui atsakė: — Ne, pone viršininke, tamsta klysti. Mano pavardė visai kitokios kilmės, nekaip tas mažytis senovės pinigėlis. Prašau paklausti: piovikas — piauna, skali-

ANTANAS GIEDRIUS, rašytojas ir pedagogas, redaktorius, Worcester, Mass. (Ši nuotrauka daryta N. Lietuvos laikais.)

A. GIEDRIUS, juvenile writer and editor, teacher, Worcester, Mass.

Jei Mašiotas yra laikomas liet. jaunimo literatūros tėvu, tai A. Giedrius yra liet. vaikų periodinės spaudos tėvu. Jis ilgus metus leido ir redagavo laikr. "Žiburėlių", vėliau — puošniausią vaikų laikr. "Saulutę", kuri atgaivinta kelerius metus ėjo ir Vokietijoje. Lietuviškojo Grimo vardą jis užsipelno už gausius liet. liaudies pasakų rinkinius, prie kurių pridėjus originalią prozą ir poezijos kūrybą susidaro visos pusšimtis Giedriaus knygų. Suaugusiems jis yra išleidęs poezijos prozoje rinkinį "Nušviesti takai". Paskutiniu laiku periodikoje dažnai rodomi su realistinėmis apyskaitėmis, kaip ir čia spausdinamoji.

kas — skalina, didikas — didina, skatikas — skatina... Matote, ponai: skatikas — skatina! Taigi ir mokesčių inspektorius Skatikas visus skatina sąžiningai mokėti valstybei mokesčius. Tai tokia mano pavardės kilmė!

— Hm... — suabejojo apskrities viršininkas. — ta tamstos filologija labai abejotina. Kaip mano mokyklų inspektorius? — kreipėsis jis į poną žalginį.

Mokyklų inspektorius Didakas Žalginis nusišypsavo ir pasakė:

— Antrojo skyriaus mokiniukams tokia filologija gal ir tiktų.

Skatikas tada dėl tokio mokyklų inspektoriaus žalginio brūkštelėjimo nemažai išsižeidė ir atkirto:

— Mieli ponai, žalginis tai jau tikrai niekuo daugiau neišaiškina, mas, kaip tuo, kas jis yra, būtent: imti ir pliekti. Ar nereikėtų pirmiau ponui mokyklų inspektoriui žalginui pasikeisti savo pavardę? Argi jis savo kontroliuojamuosius taip ir pliečia, kur tik pasisuka?

Visi skaniai pasijuokė. O Skatikas po to dar labiau ėmė laikytis savo pavardės. Ir dabar, žiūrėdamas į tą "Sikstą Pliumpį", išranda, kad jo pavardė kurkas geresnė ir gražesnė. O pagaliau ką pavardė? Svarbu pats žmogus, o ne pavardė! Kas galėtų suniekindi rimtą ir pareigingą mokesčių inspektorių Parcinkų Skatiką?..

Jis nusižiūrėjo į jaunai sužalavusius medžius aikštėje.

"Koks gražus gyvenimas!" manė svajodamas. "Štai pavasaris pačiam žydėjime. Ir paukščiai ir žvėrys kitokie. O žmonės... Kas tik turi širdį, tas linksmas, žinoma, kas

Nukelta į 10 psl.

Stasys Laucius

REPUBLIKA

Ištraukos iš spausdinamos poemos

KRUVINOS kepurės rūtom apsaugstytos,
Cementiniai kryžiai pažymi kas krito.

Paviržio berneliams už basnirtą žygį
Seimas duoda sklypą kiekvienam po lygų.

Braška linksta plūgas užmirštuos kelmynuos,
Ir prie savo lysės užkandžiai be vyno.

Nors dar liesos karvės, nors šykštus dar laukas,
Dainininkė tviska šelmio susilaukus.

Sakė, jog dėl meilės patį šunį lupsiąs,
O todėl suknelė jau iš tolo pūpso...

Pagiry bobulė, muilas laukia spintoj —
Savanoriui senstant bus kam kraštui ginti;

Bus kam judint žemę, kam krivulę šaukti,
Bus kam ir prie morų ašarų nubraukti.

Ech jūs, anglai, švedai, jūs prancūzai, danai,
Mes ne vien kaip žirgą pasimaut išmanom!

Klausosi vėjelis, jievoje nuščiuvęs,
Kaip ant kojų stotis ryžtasi lietuvis.

Marširuojant Gruodžiui,
Ima kaisti puodas.
Federantams žodžio
Gruodis nebeduoda.

Urnos išparduotos,
O Vasaris dykas.
Kvailos žąsys girgia,
Kad prasti dalykai.

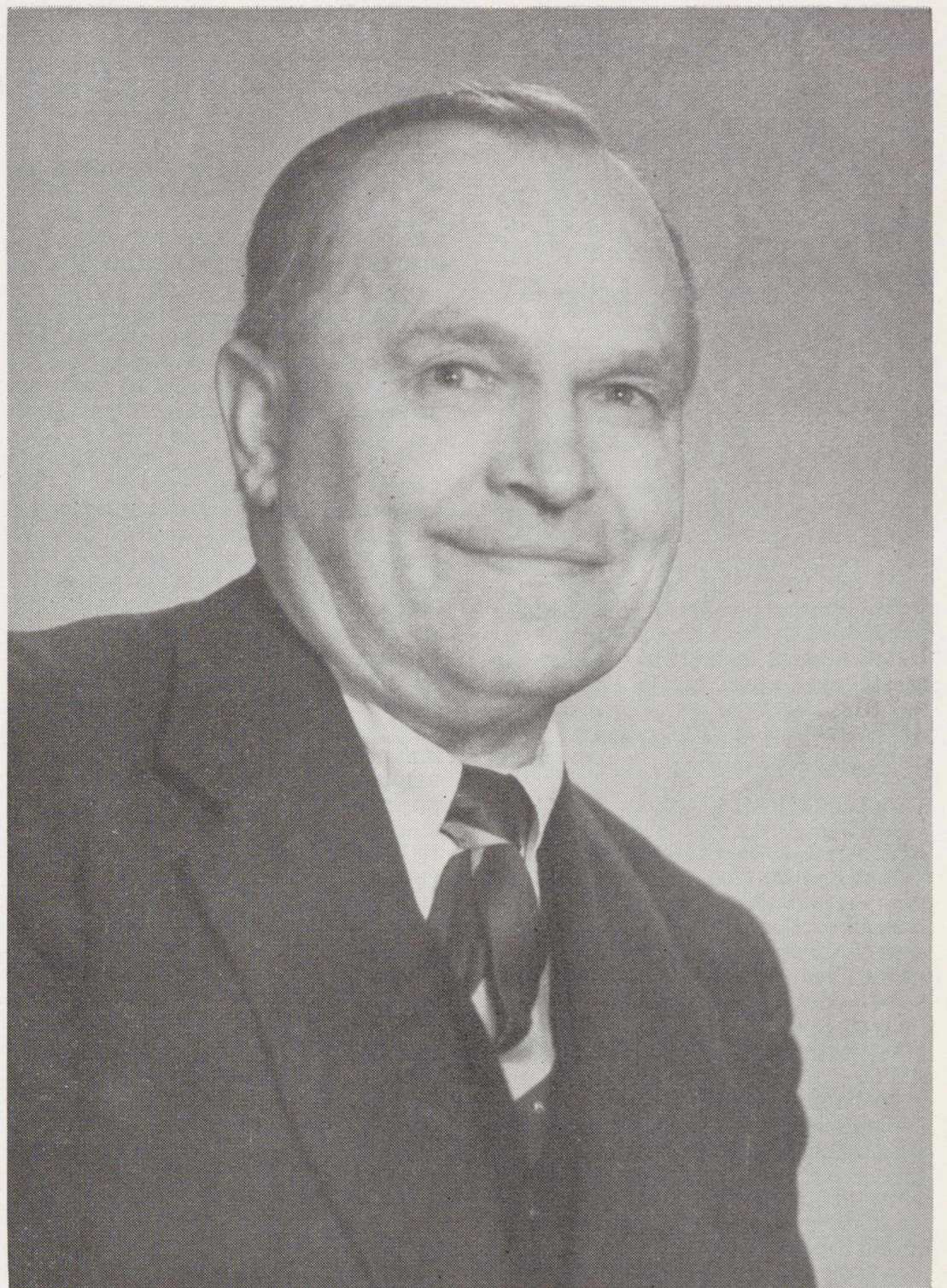
— Vilkas bėga!
— Kur?
— Nematot
Pro rūką.
Juk reumatas
Respubliką suka!
Krizė, supratot?
— Seime, paguodos!
Demokratai,
Statinėmis apsirūpinti metas!

Bet atsiunčia ant balto juodu
Pastudijuoti diplomatams
Varšuva — ultimatumą,
Berlynas — ultimatumą,
Maskva — ultimatumą.
Tiesiog fatumas,
Nedalia.
Argi tokia Visagalio valia?

Nuo Zarasų vėl tankai,
O už jų kazokai.
Mongolai su katiušom
Kamarinską vėl šoka.
Vėl atvaizdai gorilų
Ir skudurai su šūkliais.
Vėl grįžta išminčius ir vadas
Politrukas.
Ir vėl jis katarinką
Atsivežė tą pačią:
Tarybos kampininkų,
O iš dvarų — į plačiąją.
Bus darbo iki valiai
Kastuvui ir naganui:
Statyti komunizmą
Negalima be plano.
Užmirškite skilandį
LTSR artojai, —
Ne sūriais kelias grįstas
Į sovietinį rojų.
Autus pakeisim Romoj,
Prisnūsime Paryžiu.
Bus ežerai degtinė
Iš Vašingtono grįžus!

Kalėjimuose darbymetis,
O sadistams — bonai.
Ir nesvarbu, ką į burną įmeta
Čerkasiniai sijonai.

STASYS LAUCIUS, poetas satyrikas ir dramų rašytojas, Londonas, Anglija.

STASYS LAUCIUS, poet, satirist and drama writer, London, Great Britain.

Stasys Laucius lietuvių periodikoje pasirodė prieš geras tris dešimtis metų. Daugiausia jo eilėraščių galėjai užtikti iliustruotame žurnale "Krivulėje", kur tuo metu simbolinę lyriką spausdino L. Skabeika, modernišką poeziją — P. Morkus ir kt. S. Laucius (tuomet Laucevičius) krypto į realybę ir kasdienybę. Netrukus išėjęs pirmasis jo eilėraščių rinkinys, vardu "Pirmoji banga" (1927) buvo lyg ir atsisveikinimas su grynąja lyrika. Sekančiais, 1928, metais išėjo "Satyros", kurios savo aštrumu ir kandumu išsiskyrė iš mūsų ankstesniųjų, daugiausia humoristų, kūrybos. Tuo tonu Laucius vėliau labai daug rašė aktualijų, pasirašydamas slapyvardžiu Stella. Jo istorinė poema "Vytauto Karžygiai" atžymėta V. D. lit. konkurse; vėliau jis yra laimėjęs visą eilę premijų už sceno vaidinimus. Tremtyje išleido eilių rinkinį vaikams. Naujas satyros dalykas laukia leidėjo.

Sidabriniai antakiai barake užmigus.
Speigui griežiant naktį šoka valsą ligos.

Vandeny kolorijos, miltuos profilaktika.
Aprobuoja Santarvė kukurūzų praktiką.

Slenka dienos liesos ir kaip milas pilkos.
Siūlo spekuliantai iš po palo silkę.

Varto silkę Povilas, o širdy lyg pašinas:
"Britams juk statydavom kiaušinius ir lašinius..."

Kur Atlanto Charta? Kurgi mūs ministeriai?
Vakariečiai dedasi lyg ir nepažįstami.

E, jei ne tas Nemunas, jei ne Vilniaus miestas,
Kur priglaustum galvą, ilgesys neėstų.

Po galais tos kritikos ir lėkšti ironija,
Būk dėl bobų šilko Lietuva agonijoje.

Perbloškė Respubliką smūgiai nesuskaitomi.
Bent greičiau tą klausimą paraku įkaitintų."

PO LAIKO

Atkelta iš 8 psl. turi jauną širdį. Tikrai pasakius, širdis niekada ir nepasensta. Dėl to labai teisingai vienas išmintingas vyras yra pasakęs: 'Bėda ne dėl to, kad aš pasenęs, bet dėl to, kad esu jaunas.' Tikrai ką aš čia dabar galvoju? Aš visai nejaučiu senumo. Nė kiek!.."

Ir jis, visus rankų ir nugaros raumenis paleidęs į darbą, stipriai pasiraižė. Paskui vėl nusižiūrėjo į aikštę, per kuriąėjo grūtė jaunuolių, linksmai bekalbėdami ir besišypsodami. Paskui tuodu nuėjo dvi ponios ir dar grūtė linksmų jaunuolių. Malonus jausmas pakuteno Skatikui širdį, o staiga iššokęs šypsnyš emė ir sustingo jo lūpose.

Iėjo žvangelis ir padėjo pasirašyti kažin kokią apyskaitą. Prie jos buvo dar keli samatiniai projektai, kuriuos reikėjo peržiūrėti ir patikrinti. Buhalteriui išėjus, Skatikas liūdnai pažiūrėjo į langą ir atsisėdo už stalo. "Toks puikus pavasaris lauke, o tu čia sėdėk ir džiūk prie tų raštų!" pamanė jisai, kaip niekada pirmiau nemanydavo.

Ketvirtadienį Skatikas išvažiavo į sostinę. Buvo svečiuose ir teatre, matė gražių dalykų ir džiaugsmo draugo pilną širdį. Su tuo džiaugsmu šeštadienio vakare parvažiavo ir namo. Peržiūrindamas laikraščius ir kitą korespondenciją, Skatikas rado ir vieną ypatingai dailų voką.

Atplėšęs žiūri, skaito: "Didžiai Gerbiamas Pone Inspektorium!"

Ateinantį sekmadienį, šio gegužės mėnesio 22 dieną, antrą valandą popiet, parapijos bažnyčioje bus mūsų jungtuvės, o po jungtvių vyro pusėje pietūs. Labai prašome suteikti mums garbę savo apsilykymu į jungtuves ir į pietus.

Nuoširdžiai Tamstą gerbią ir lauksią

Jieva Skubutyte
Medijakas žvangelis."

Skatikui kaip gnybte sugnybė širdį, pradėjo drebėti rankos. Valandėlę laikė auksu išrašytą kvietimą, paskui metė jį ant stalo ir griūte sugriuvo į sofą. Sunkus gniužulas sielvarto pradėjo lipti jam iš pat širdies aukštyn į gerkle, ir jis pratrūko raudoti. Troškindamas verksmą, kniaubėsi veidu į sofos kertę, dengėsi pagalvėle ir ilgai negalėjo nurimti. Pagaliau atsisėdo, nusišluostė užverktą veidą ir pradėjo galvoti.

"Koks aš buvau spitras!" manė jis. "Kaip aš nepastebėjau juodviejų meilės, kuri augo mano įstaigoje, po mano akių? Juk ne su viena diena susižiūrėjo, ne su viena valanda susimylėjo! Aklys aš, aklys!.."

Jis sunkiai atsiduso ir pradėjo kumščiomis kultti sau į smilkinius.

"Tai mano žioplumas!" manė vėl. "Kodėl aš pats jai nepasipiršau! Juk jau buvau pamatęs visas jos dorybes ir visą jos grožį, jos jaunystę... jaunystę!"

Neišsilaukė, ir vėl pradėjo grau-dintis.

Pasibarškino į duris, ir įėjo šeimininkė.

— Dėl Dievo!.. — nustebo ji. — Kas tamstai, pone inspektorium?

— Nieko, ponia, nieko, — teisinosi Skatikas. — Aš praradau brangų daiktą.

— Dieve, ar negalima jo surasti?

— Ne, ponia, ne. Niekada...

Ir graudamas jam vėl užspaudė gerkle.

Kai šeimininkė, dar pasakiusi

jam kelis raminančius žodžius, išėjo, Skatikas vėl pradėjo galvoti ir svarstyti visus netolimus praeities savo darbus, žodžius ir jausmus. Parėjo jam į galvą ir tas — skatikas.

"O gal ir ta nelemtoji mano pavardė kalta?" galvojo jisai. "Jeigu ji kada nors pamanė, kad aš tik tokio menko pinigėlio tevertas, tai, žinoma... Būčiau pasikeitęs į koki Litaitį, tai visai jau kita galia! Arba kam čia vėl tas pinigai! Ar nėra ir be to gražių pavardžių! Ragėnas, Tauputis, Darbėnas... — kokios gražios pavardės! Ar aš negalėjau būti Darbėnas? Visai kaip tik man tokia pavardė. Kas būtų galėję pasakyti, kad nepritinka? O dabar, žiūrėk, kiek painiavos! Tokie, rodos, šviesūs žmonės, kaip apskrities viršininkas ir mokyklų inspektorius, o emė ir pamanė, kad Skatikas — tai tas senas pinigėlis! Jieva Skubutyte... atsiprašau: Jieva žvang... Ne, visai neįprasta, liežusis nesiverčia... Mano sekretorė — labai padori ir protinga moteris, bet tokiuose sunkiuose filologiniuose dalykuose galėjo suklysti... Kas man, rodos, buvo imti ir paklausti apskrities viršininko! O dabar... po laiko!.. Ano pavardė, galima pasakyti, patogiau skamba: žvangelis! Galima pamanyti, kad ir ne be reikalo: žvangelis — žvanga. Kas turi pinigų, tai ir žvanga! O žvangelis, teisybę pasakius, ir neplikas: pinigų turi. Ir Skatikas turi! Toks žvangelis su Skatiku niekada negali susilyginti. Bet žmonės kartais turi savo logiką, ypač... moters."

Skatikas vėl sunkiai atsiduso ir abiem rankom užsiėmė akis, lyg norėdamas apsiginti nuo kokio baisaus reginio. Bet negelbėjo nė užmerktų akių tamsa. Jam visokie vaizdai kaip tik dabar ir pradėjo rodytis. Jis tuojuo pamatė, kaip šią pačią valandą, kai jis čia sielojas ir kenčia, žvangelis patenkintas ruošias į jungtuves su... Jieva Skubutyte! Ir ji ruošiasi. Paskutinį kartą derina jungtvių drabužius ir patenkinta šypsosi...

"A!" sudejavo Skatikas ir vėl susidavė sau kumščiomis į smilkinius. "Jungtuvės... Jieva... žvangelis..." pradėjo skambėti jam ausyse. Norėjo nusikratyti tų minčių, bet jos darėsi juo įkyresnės.

"Žvangelis... Skatikas... žvangelis — žvanga, Skatikas — skaito!.."

Ir jis staiga išsigando.

"Vadinasi, gali būti ir Skatikas! Skaito — skatikas! Mažus pinigėlius skaito ir — skatikas! Taip tikriausiai supranta ir apskrities viršininkas ir tas prakeiktas žalginis! O gal ir ji... ir ji taip supranta?..."

Ir jam mušė į galvą karšta banga kraujo. O mintys įkyriai kartojo: "žvanga — žvangelis... Skaito — skatikas... žvangelis — turtelis, Skatikas — plikas..."

Daugiau jis nebegalėjo galvoti: visos mintys ir visi žodžiai susivėlė į vieną kugždulą, ir pasijuto, kad nebepakelia nei rankų, nei kojų.

Kai po valandos vėl įėjo šeimininkė ir pakvietė jį vakarienės, Skatikas padėkojo ir atsisakė. Jis sėdėjo susigūžęs ir atrodė, lyg drugio krečiamas. Šeimininkė paragino jį gultis ir pasiūlė karštos žolienės.

Skatikas atsigulė. Atsigulė ir nekėlė visą savaitę.

Pirmadienio rytą drebančia ranka parašė į įstaigą trumpą laiškėlį:

"Jos Sveikatai poniai Jievai Skubutytei žvangelienei,

Gerbiamoji Ponia!

Apsirgau ir nebegaliu ateiti į įstaigą. Svarbesnius raštus prašau atsiųsti man į namus, kitus — vykdyti be manęs.

Šia proga sveikinu Tamstą ir po- ną žvangelį ir linkiu Jums laimingo gyvenimo.

Parcinkus Skatikas."

Parašęs dar kartą perskaitė ir pats pasibiaurėjo savo rašysena. Ypač kreivai išėjo žodžiai: "poniai", "žvangelienei", "linkiu". Bet pamanė, kad jo neįtars patyčiomis, nes juk jis — ligonis...

Nei laukti, nei tikėti — to paties pirmadienio vakare aplankė jį ir jaunavedžiai. Kai šeimininkė įėjus pranešė jam, Skatikas valandėlę žiūrėjo nusigandęs. Paskui sutiko priimti.

— Sveikas, pone inspektorium! — maloniai, kaip visada, tarė sekretorė. — Kaip gaila, kad tamsta apsirgai!

Pasveikino ir žvangelis ir taip pat pareiškė apgalvestavimą, tik jo žodžiai nebuvo tokie nuoširdūs.

Skatikas tuojuo pat įsivaizdavo, kad jo sekretorės užuojauta jam buvo ypatingai šilta, dėl to, kai jis pažiūrėjo jai į akis, jam vėl pamazė pradėjo kilti aukštyn iš krūtinės gniužulas graudumo, kurį vos beįstengė nuryti. Ir dar laimė, kad juodu tuojuo atsisveikino ir išėjo...

Devintą dieną po savo negalės Skatikas atėjo į įstaigą. Jis buvo lyg šešėlis, ir tarnautojai nustebo sužiuo į jį, kaip į nepažįstamą. O ir jis dabar savo įstaigoje taip neįaukiai pasijuto, jog tuojuo pat emė ir parašė savo departamento direktoriui šitok prašymą:

"Prašau, Pone Direktorium, nukelti mane nuo šio birželio mėnesio 15 dienos į kitą vietą, o jei negalima nukelti — atleisti į pensiją, kurią seniai jau esu išsitarnavęs.

Mano prašymo motyvai labai svarbūs, bet jų čia pasakyti, atsi-prašau, negalėčiau.

Parcinkus Skatikas."

Departamento direktorius labai nustebo, nes mokesčių inspektorius Skatikas nebuvo karštuolis, bet rimtas ir nuosaikus vyras. O nukelti Skatiką nebuvo kur, tai atleido jį į pensiją.

Parcinkus Skatikas turėjo per 30 000 litų grynais pinigais banke. Perdavęs įstaigą, tą pačią dieną paliko apskrities miestą ir išvažiavo į sostinę. Čia nusisamdė mažytį, dailų butuką ir apsigyveno.

Kol galutinai perskaudėjo jam širdį, kasdien lankė teatrą ir kino-teatrus, o po to — kavines. Labiausiai pamėgo "Suopio" kavinę, į kurią susirinkdavo ir nemažai artistų, tapytojų ir kitų menininkų. Kaikurie iš jų labai sunkiai vertėsi, o lašelį beveik visi mėgo; pažintis su Skatiku buvo jiems išganinga, o Skatikui — maloni. Tik jis turėjo savo valandą: dvyliktai pasibaigus, imdavo nuo rago skrybėlę, sakydavo visiems vienu žodžiu labanakt ir patyliai išeidavo.

Skatikas daug negėrė nei kavos, nei konjako, nei savo nuo seniai mėgiamo džino. Dviejų puodelių kavos jam užtekdavo visam vakarui ir dviejų ar trijų stiklelių konjako ar džino — ligi dvyliktos valandos. Ir buvo jis visai tylus ir nekalbus, daugiau klausėsi, ką kalbėjo tie, iš kurių burnos biro aukso žodžiai. Taip jis pats iš pradžių buvo pasakęs apie artistus ir kitus menininkus. Tik vėliau pamatė, kad tie menininkai nevisada barsto aukso grūdus, o kartais papučia ir paprastų dulkių. Bet su jais jam vistiek buvo įdomu ir miela. O jis pats, kai ūpas jam užeidavo, pasakydavo kitiems:

— Ar jūs žinote, kaip ateina laimė?

— Pro uždaras duris, — atsaky-

JAUNIMO KALBOS...

Atkelta iš 3 psl.

aiškiai supranta, kad absoliuti vienybė niekur negalima; nieko blogo nemato kartkartiniame viršūnių susikirtime ar partinio galvojimo skirtingume.

Kitas šios veiklos labai platus baras — tai Lietuvos bylos kėlimas ir gynimas kitataučių tarpe. Į šį darbą gana aktyviai yra įsijungęs vietinis, organizuotas lietuvių jaunimas. Kaip visiems yra jau žinoma, J. A. V-se tėra tik viena pajėgesnė vietinių lietuvių jaunimo organizacija — Lietuvos Vyčiai. Neperdedant galima pasakyti, kad jie Lietuvos bylos kėlimo ir gynimo reikale bent iki šiol pasidarbuoja daugiau, negu kad visos kitos lietuvių organizacijos kartu.

Naujųjų ateivių jaunimas — studentija mėgina užimti čia taip pat gana platų barą. Pirmoje eilėje paminėtina "Lituanus", kuris atlieka gražų darbą. Bet čia yra tik mažos grupės pastangos. Studentijos masė nėra pakankamai aktyviai įsitraukusi į šį darbą. Rankas nuleidusi ir kita jaunimo dalis, kuri jau yra baigusi aukštąjį mokslą ar jo nesiekianti. Klaidingas yra to jaunimo galvojimas, kad visa finansinė ir kita šio darbo našta turi kristi ant senųjų pečių. Čia jaunoji karta visais atžvilgiais yra pajėgi didesnę tos naštos dalį pakelti pati.

Lietuvos reikalui vis naujų draugų suradimas kitataučių tarpe — tai jaunimo uždavinys. Vietinis organizuotas lietuvių jaunimas yra atlikęs ir atlieka šioje srityje didelį darbą: tūkstančiai žymių ir įtakingų amerikiečių yra laimėti mūsų reikalui. Be abejo, platų barą šioje veikloje yra išvaręs naujųjų ateivių bangos aukštojo mokslo besiekiąs jaunimas. Auksinė proga Lietuvos reikalui laimėti įtakingų asmenų šiame ar kituose kraštuose — tai dalyvavimas tų kraštų politiniame gyvenime. Kažkaip lietuviškasis jaunimas, su labai mažomis išimtimis, labai abejingai žiūri į tai. Patriotinių organizacijų vadovybės turėtų kiekviena proga savo narius skatinti, kad jie daugiau dėmesio rodytų krašto politiniam gyvenimui ir jame reikštųsi.

Centrinės Lietuvos vadavimo institucijos nepajėgė iki šiol įtraukti savo veiklon didesnio skaičiaus vietinio jaunimo. Dar blogiau, ne tik kad jo neįtraukia į darbą, bet jo net ir nepasiekia ir labai menkai tesistengia jį pasiekti. Iki šiol, at- rodo, ir studentijos pastangos įtraukti į savo tarpą didesnio skai-

davo dramos artistas Girgalas.

— Ne, gali ir pro atdaras, — teigdavo Skatikas. — Tik ateina ji visada netikėta ir nelaukta.

— O kas nemoka nutverti jai už ragų, tam parodo ji uodegą ir vėl nueina sau po velnių, — užbaigdavo tapytojas Terlėnas.

Tada jie visi paimdavo po stiklelį konjako ar džino ir išgerdavo. Paskui Skatikas visai nutildavo ir nusižiūrėdavo kur į vieną tašką. Kai kiti prisispyrę imdavo jį judinti ir raginti dar išgerti, jis parodydavo pasibaigusią dvyliktą valandą, pasišaukdavo padavėją ir pasakydavo:

— Mano sąskaita uždaryta.

Paskui imdavo nuo rago skrybėlę, pasakydavo visiems vienu žodžiu labanakt ir išeidavo.

čiaus čia gimusių ir aukštojo mokslo besiekiančių lietuvių nėra atnešusios apčiuopiamesnių rezultatų.

Nėra ir nebūtų tikslo vietinį lietuviškąjį jaunimą nurašyti į "lietuviybės nuostolius". Jie yra tikrai potencialūs lietuviškajam darbui, tik reikia mokėti prie jų prieiti. Organizuoti lietuvių studentiją turėtų parodyti čia ypatingų pastangų.

Senesnioji lietuvių karta per daug užsidariusi savo kiau. Dažnai ir jaunimas mėgina sekti tomis senųjų pėdomis: nedaug savo veikla prasiveržia iš savųjų ratelių tarpo.

Svarbiausia visų lietuvių misija — tai kaip galima greitesnis sugrąžinimas Lietuvai nepriklausomybės. Nuolatinis trynimasis savo tarpe labai maža kuo tepadeda tam reikalui. Lietuviškam jaunimui durys į platesnius ir gilesnius Lietuvos vadavimo vandenius atviros. Tik reikia daugiau drąsos, išradingumo, ištvermės ir pasiaukojimo.

STASYS
RAŠTIKIS

KOVOSE
DEL
LIETUVOS

TOMAS
II

Išleido
LIETUVIŲ
DIENOS

Baigiama išparduoti. Skubėkite įsigyti daugiausia kritikos ir skaitytojų dėmesio atkreipusią knygą.

EUROPOS LIETUVIS

didžiausias ir turtingiausias Europos
lietuvių savaitraštis

visomis jėgomis tempiasi ir dar ruošiasi kaskart tobulėti. Jis vertas visų dėmesio. Dėlto prašom įsitikinti. O įsitikinti lengva: prisiųskite savo adresą, ir keturias savaites nemokamai gausite "Europos lietuvių", nesrovinį ir nepartinį savaitraštį.

Adresas:

"Europos Lietuvis" Administracija,

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

su kirčiuotu vardynu ir informacija apie Lietuvą liet. ir anglų kalbomis.

žemėlapi paruošė
Juozas Andrius.

Vardyną redagavo prof. A. Salys, vandenų tinklą tikrino prof. S. Kolupaila, informacinius straipsnius rašė prof. K. Pakštas, A. Bendorius.

Kainos:

Knygos formato \$3.50.
Pakabinamas sienoje \$4.50

galima gauti
"Lietuvių Dienų" Administracijoje

LIETUVIŠKOS KINO KRONIKOS PIONIERIUS

Kazimiero Lukšio 65 metų sukakties proga

Visuomenininkui ir lietuviškos kino kronikos pionieriui Kazimierui Lukšiui šiemet suėjo 65 m. Ta proga įdomu peržvelgti jo gyvenimo kelią, kuris charakteringas daugeliui senosios kartos ateivių, tačiau kartu ir išsiskirias iš jų.

Gražioji gimtinė ir vargingos vaikystės dienos

Kazimieras Lukšys gimė 1892 m. kovo 4 d. Vizgirdonių kaime, Varnos valsč., Alytaus apskr., Dzūkijoje. Gražus tai kraštas keliauninko ar vasarotojo akiai: melsvi ežerėliai, skaidrūs upeliai, smėlėtos kalvos, lieknos pušelės, piliakalniai, apipinti dainomis ir padavimais. Žmonės karšti patriotai, tačiau jų žemelė lengva ir derlingumas menkas. Dzūkiją joje augęs poetas apdainavo kaip kraštą, kuris "dzidžį vargų, sunkių našų tyšia jis dziena dzienon."

Netrūko to gero ir Kazimierui, kurio tėvas mirė jam esant vos 6 mėnesių. Šeimos našta krito ant motinos pečių. Kiek paaugęs, Kazimieras dirbo netoli buvusiam dvare, kur turėjo progos pramokti rašto. Pamėgo skaityti knygas, kurios jam atidengė naują platų pasaulį. Pats užsidegė noru keliauti ir pamatyti savo akimis svetimus kraštus. Perskaitęs knygą, žiniomis dalinosi su draugais. Taip pat mokė kitus kaimo vaikus skaityti ir rašyti, o neraštingiems kaimo gyventojams rašydavo laiškus.

Pirmieji žingsniai išsvajotoje dolerių šalyje

Kazimieras buvo 15 metų, kai mirė jo motina. Gyvenimas dar pasunkėjo. Berašinėdamas laiškus, kaimynų prašomas, giminėms į Ameriką ir beskaitydamas laiškus iš Amerikos, apie kurią išvykusieji, pasigirdami gražiai rašė, ėmė svajoti ir Lukšys nuvykti į tą aukso ir dolerių kraštą. Jo vyresnysis brolis buvo jau anksčiau išvykęs. Išsirengė ir Kazimieras. Išlipo iš laivo 18 metų jaunuolis. Sunkus fizinis darbas gerokai nuotaiką numušė. Ryžosi mokytis specialybių, tikėdamasis sukurti geresnį ir lengvesnį gyvenimą. Įsigijo elektros mechaniko, kino operatoriaus, fotografo profesijas. Pirmojo pasaulinio karo metu tarnavo Dėdės Samo armijoje, atliekamu laiku domėdamasis kino operavimu ir fotografija. Išėjęs iš kariuomenės ir turėdamas santaupų, nusipirko filmus "Genovaitė" ir "Raistą", pagal to paties vardo Upton Sinclair romaną iš Chicagos lietuvių gyvenimo skerdyklose. Pridėjęs lietuviškus tekstus, tas filmas Lukšys ėmė rodyti lietuvių kolonijose. Vėliau nusipirko savo kino teatrą.

Lietuviškos kino kronikos pradininkas

Su dideliu dėmesiu Lukšys sekė Lietuvos Nepriklausomybės kovas ir jos, jau išsilaisvinusios, progresą. Entuziazmo pagautas, skubėjo Lietuvon. Atgimusi Lietuva padarė didelį įspūdį. Visus svarbesnius įvykius, gražesnius pastatus, žymesnes vietas jis stengėsi užfiksuoti filme. Tuos filmus sugrįžęs rodydavo JAV lietuvių kolonijose. Dalį nusilenkti.

tokių iš Lietuvos gyvenimo filmų yra teikęs ir "Fox News" agentūrai.

Būdamas Amerikoje taip pat filmuodavo svarbesnius lietuvių kolonijose įvykius ir tuos filmus rodydavo Lietuvoje. Iš svarbesnių jo tokių filmų prisimintina: Lietuvių dienos Pasaulinėje Parodoje Chicagoje ir Dariaus ir Girėno pasiruošimas žygiui per Atlantą ir jų išskridimas (K. Lukšys pats asmeniškai juos išlydėjo ir atsiveikino...).

Pagaliau matydamas gražiai klesintį Nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, apsisvarstęs ryžosi įsikurti gimtojo žemėje, įnešdamas ir savo įnašą. Raseiniuose K. Lukšys pasistatydino 3 aukštų namus, įrengė kino teatrą, viešbutį, klubą ir keletą krautuvių. Kartu įsijungė ir į vietos visuomeninę veiklą. Ilgai teikė visiems Lietuvos kinams lietuvišką kroniką. Už propagandinį darbą vyriausybė Lukšį apdovanojo Nepriklausomybės medaliu.

Skaudančia širdimi atgal į Ameriką

1940 metų vasarą raudonajai armijai okupavus Lietuvą, kaip kitus, taip ir Lukšį skaudžiai palietė nauji proletariniai potvarkiai: atkakliu darbu ir sumanumu įsigyta nuosavybė (250,000 litų vertės) buvo atimta (nacionalizuota!).

Pabaiga 18 psl.

LIETUVOS VADAVIMO...

Atkelta iš 5 psl.

ne. Jei paprastas pilietis tokiais atvejais pajunta tik "atgarsius", tai reikia atminti, kad visa "fronto" ugnis siaučia diplomatinėje tarnyboje. Manau, kad ateityje kaip diplomatams, taip ir eiliniams Lietuvos laisvės kovose teks patirti tik laimėjimų ir džiaugsmų.

Asmeniškai bene didžiausias iš smagumų buvo Amerikos vyriausybės Sovietų smurto Lietuvoje nepripažinimas. Prisimenu, su kokių džiaugsmu gavęs garsų p. Sumner Wells Amerikos vyriausybės vardu padarytą pareiškimo tekstą 1940 m. liepos mėn. 23 d. J. A. V. ambasadoje, Berlyne, jį parsinešiau, išverčiau ir pateikiau savo ano meto šefui, ministeriui K. Škirpai.

Tas pareiškimas ne tik tebėra galioję, bet palaikomas gyvu ir sustiprinamas visa eile vėlesnių ir, dargi, labai nesena J. A. V. valstybės vyrų periškimais. Tat, ano meto minimas didelis smagumas tebejaučiamas ir šiandieną.

Dėl antros Jūsų klausimo dalies. Atitekus man, nors tai būtų ir laikinai. Washingtono pasiuntinybės reikalų vedimui, aš jaučiuosi, lyg būčiau savo sukakties proga buvęs "apdovanotas" garbingu kryžiumi. Tai vadinu kryžiumi dėl to, kad su einamom pareigom, ypač šiuo metu, sujungta didžiai atsakominga našta. Tas kryžius garbingas dėl to, kad iš viso garbė atstovauti savąją tautą, o ypač eiti atsakingas pareigas jos kančios metu šioje garbingoje šalyje. Tąja "dovana" baiminausi. Per daug netikėtai naujoji atsakomybė užgriuvo. Žiūriu į man patikėtas naujas pareigas, kaip į Aukštesnę Valią, kuriai beliko tik

KNYGOS IR AUTORIAI

Atsiųsta paminėti

— Gen. Stasys Raštikis, **Kovose dėl Lietuvos**. Kario atsiminimai. II tomas. Išleido Lietuvių Dienos, 1957. 688 psl., gausiai iliustruota, įrišta 7 dol., neįrišta — \$6.50.

Pažymėtina, kad nemažą knygos dalį užima generolo žmonos, Elenos Smetonaitės Raštikienės atsiminimų pluoštas, apimantis jos gyvenimą nuo vaikystės iki metų bolševikų kalėjime. Raštikienės atsiminimai parašyti su dideliu moterišku jautrumu ir rodo autorės sugebėjimą sklandžiai, vaizdžiai ir intriguojančiai pasakoti. Šie atsiminimai galėtų būti labai graži lektūra paauglėms ir vyresnėms mergaitėms.

Mykolas Vaitkus, **Mistiniame Sode**. Atsiminimai iš Kunigų Seminarijos Kaune 1903-6 m. Išleido Immaculata. 1957. 207 psl. Kaina 3 dol.

Vyskupas Vincentas Brizgys, **Trisdešimt meilės žodžių**. Gyvenimo temomis ir Kristaus dvasioje. Liet. Knygos Klubo leidinys. 167 psl., kaina \$1.50.

Felix Timmermans, **Kaimietiškoji psalmė**. Romanas. Vertė V. Kazokas. Nidos Knygų Klubo leidinys Nr. 18. 1957. 189 p.

Juozas Tininis, **Sužadėtinė**. Novelės. Išleido Terra. 1957. A. Kurausko viršelis. 200 psl. Kaina 2 dol.

— **Terros leidiniai jaunimui**. Netrukus Terros leidykla rengiasi išleisti trejetą knygų jauniejiems skaitytojams. Visos knygos bus didesnio formato ir gausiai iliustruotos. Honorarą už iliustracijas sutiko mokėti LB Kultūros fondas. Ši KF parama lietuviškajai knygai yra tikrai sveikintina. Reikia tikėtis, kad tai labiau išjudins jaunimo knygų leidimą, kuris paskutiniaisiais metais buvo labai menkas.

Pirmuoju leidiniu eina kaimynų pasakų rinkinys "Vargšas ir jo karalaitė". Iliustracijas darė Šveicarijoje gyvenanti dail. Juzė Katiliūtė Staniulienė.

Antruoju leidiniu numatoma Aloyzo Barono apysakaičių rinkinys "Mėlynai karveliai" ir trečiuoju — Ignos Končiaus žemaičių pasakos "Ežerą rauksiu".

— J. Balčikonio redaguotas ir okupuotoje Lietuvoje išleistas "Lietuvių kalbos žodynas" spausdinamas II-ju leidimu ir netrukus pasieks skaitytoją. Knyga turės apie 1000 psl. ir apims apie 45.000 žodžių. Ją leidžia Terra

— Vaclovo Biržiškos parengtą lietuvių rašytojų biografijų ir bibliografių rinkinį, sudarantį 3 tomus, nusprendė išleisti Lituanistikos Institutas, finansuojant JAV LB Kultūros Fondui. Veikalo vardas — Aleksandrynas.

— Baigiamas spausdinti **Mariaus Katiliškio** romanas (virš 500 psl.) "Miskais ateina ruduo". Knygoj vaizduojamas senasis Lietuvos kaimas ir jo problemos.

— Jau baigiama įrišti ir netrukus bus platinama "Lietuvių Beletristikos Antologija", I tomas. Leidžia Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje. Tai yra pirmas bandymas duoti visos lietuvių beletristikos rinktinę. Į I-įj tomą įeina 50 autorių nuo pat pirmųjų lietuvių dailiosios prozos kūrinių. Antologijoje šalia šalia parinktos medžiagos duodama kiekvieno autoriaus biografinės ir bibliografinės žinios bei kūrybos apibūdinimas. I-mas tomas turi virš 600 psl. II tomas spaudoje. Red. Bern. Brazdžionis.

— Anykščiūose, okup. Lietuvoje, rugp. 17 d. staiga mirė vyresniosios karto įžymus rašytojas **Antanas Vienuolis** (Žukauskas), savo trumpais prozos kūriniais, kaip Paskenduolė, Kaukazo legendos ir kt. užsipelnęs liet. literatūros klasiko vardą. Iš romanų pažymėtina Kryžkelės, Vėžys, Viešnia iš šiaurės (ką tik išleistas nauja laida JAV-se). (Žiūr. praėjusime LD nr. įdėtą Vienuolio foto, romano ištrauką ir kūrybos apibūdinimą).

— Šią vasarą, sulaukusi 85 metų, mirė senosios kartos rašytoja **Marija Lastauskienė**, kartu su seserimi Sofija Pšibiliauskiene pasirašinėjusi Lazdynų Pelėdos slapyvardžiu. Jos romanai: Auka, Radybos.

JAUNIMO KONGRESUI RENGTI KOMITETAS. Sėdi (iš k. į d.) Dr. J. Bajerčius, G. Mus-
teikytė, A. Mickevičius, D. Verbickaitė, J. Karklys. Antroje eilėje (stovi): E. Šulaitis, J.
Štuopis, G. Gedvila, J. Pakalka, R. Mišauskas, J. Žadeikis. Trečioje eilėje: J. Kregždys,
S. Banaitis, R. Vėžys, R. Vaitys, A. Antanaitis, R. Šlenys ir L. Šmulskytis.

MEMBERS OF THE YOUTH CONGRESS Organizational Committee. The Congress was
held June 29-30, 1957, Chicago, Ill.

JAUNIMAS ČIA IR TEN

JAUNIMO KONGRESAS

Po pernykštės Dainų šventės su-
rengimo atsirado galimybių, entu-
ziazmo bei konkrečių minčių ir ki-
tiesiems lietuviškojo gyvenimo dides-
niems įvykiams. Birželio 29-30 die-
nomis realizuotas trilypis lietuvių
visuomeninio bei kultūrinio gyve-
nimo laimėjimas: JAV ir Kanados
pirmasis lietuvių jaunimo kongresas,
tautinių šokių šventė bei lietu-
vių dailės paroda.

Kongresas yra pirmasis emigra-
cinės lietuvių jaunosios kartos ban-
dymas suburti visą lietuvišką jau-
nimą. Tad ir jo metu buvo statyti
to jaunimo esmę beryškinantieji
klausimai, bandyta formuluoti sie-
kimų analizę, stengiasi iškelti ir
apibūdinti galvosena. Ta pati pro-
ga tarnavo ir artimesniam atskirų
vietovių pažinimui, pasidalinimui
mintimis ir aktyvesnės ateities
veiklos akstinui.

Trys asmenys — A. Krikščiūnai-
tė, Br. Vaškelis ir V. Adamkevičius
patiekė kongresui pagrindines pa-
skaitas, davė spalvą visam įvykiui.

A. Krikščiūnaitė kalbėjo tema
"Jaunimas ir šeima". Prelegentė iš-
kėlė lietuviškąją šeimą, kaip atei-
ties lietuviybės kartinį akmenį. Kar-
tu išanalizuota šeima supanti aplin-
ka bei nurodytos ją ir jaunimą su-
pančios kliūtys lietuviybės kelyje.

B. Vaškelis palietė jaunimo at-
eities perspektyvas. Prelegentas
klausimą kėlė logiškai, jo mintys
buvo energingos ir gana radikalios.

Adamkevičius kongreso baigiamo-
joje kalboje žvelgė į bendrą lietu-
viybės išlaikymo problemą tremty-
je, akcentavo lietuviškosios kultū-
ros tęstinumą ir pabrėžė dabartinės
Lietuvos būklės stagnaciją. Vienu
iš artimos ateities Lietuvos laisvi-
nimo kovos bandymų prelegentas
siūlė dar nebandytą kelią: patiekti
lietuvių jaunimo protestą bei reika-
lavimus Jungtinėms Tautoms.

Referatai bus išspausdinti, todėl
čia jų minčių plačiau ir nekelsime.
Jaunimo žodis, be abejo, turės ne-
mažos reikšmės ir tolesniam kartu
bendradarbiavime.

Kongreso dalyvių susidomėjimą
patraukė sekcijų posėdžiai. Vyko
meno, visuomeninių ir socialinių
mokslų, sporto, literatūros ir spau-
dos, griežtųjų ir pritaikomųjų
mokslų posėdžiai — paskaitos, re-
feratai, diskusijos. Šiuose posė-
džiuose jau ryškiai iškilo paskirų
dalyvių mintys, vietovės, aplinka
bei atskirus klausimus liečiantieji
niuansai.

Šalia priimtųjų kongreso rezoliu-
cijų išryškėjo keletas visuomeninių
bruožų. Štai, programos eigoje, da-
lyvių tarpe buvo matyti visa eilė
vyresniosios kartos lietuvių inteli-
gentų, profesionalų, visuomeninin-
kų, kultūrininkų. Toks domėjimasis
jaunimo mintimis bei nuomonėmis

yra džiuginantis. Imant bendrais
bruožais, kongresas pateisino ren-
gėjų viltis: tiek pati programa, tiek
dalyvių dėmesys liudijo gyvą domė-
jimasi keltaisiais klausimais, davė
progos žvilgtelėti ne tik į formu-
lojamų minčių priežastis, bet ir
į dalyvių charakteristiką, vidinį bei
intelektualinį pasaulį.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ FESTIVALIS

Tautinių šokių šventė paliko ne-
išdildomų akimirų. Platus pasi-
rinktas repertuaras davė progos ar
ne 900 lietuvių jaunimo intensyviai
pagyventi lietuviškosios tautinės
kultūros dvasia, — šventei ruoštis,
suvažiuoti į Chicago ir ten rasti
šimtus panašiai jaučiančio jaunimo,
gi Chicagoje būti tūkstantinės mi-
nijos apsuptiems — ten lietuvių
liaudies šokio dvasios turtus at-
skleisti.

JAUNIMO KONGRESO ATIDARYMAS Morrison viešbutyje, Chicagoje, 1957 m. birž. 29.
Kalba Lietuvos Konsulas Dr. P. Daužvardis, darbo prezidiumas: Vida Gaškaitė, Ina Če-
pėnaitė — sekretorės, Leonas Sabaliūnas, Vytautas Kamantas — pirmininkai.

THE OPENING CEREMONIES of the Youth Congress in Chicago, Ill.

Foto J. Karklys

Aštuoniolika tautinių šokių, dar
eilė dainų, Prezidento Eisenhower'-
io sveikinimas, Chicago miesto
amerikiečių įžymybių dalyvavimas
šventėje sukaupė daug simpatijų
Lietuvos klausimui, gi kiekvienam
lietuviui padovanojo keletą malo-
nių valandų.

MENO PARODA

Tuo pačiu metu Morrison vieš-
butyje vyko lietuvių dailės paroda.
Tai irgi buvo vienas iš "pirmųjų"
įvykių: pirmoji tokios plačios apim-
ties lietuvių paroda šiame krašte.
Dalyvavo apie 40 menininkų su 200
kūrinių! Šalia vyresniosios ir vidu-
riniosios kartų čia pasirodė ir me-
no pasaulyje kylančios naujos, jau-
nos jėgos.

Šios kultūriškai ir visuomeniškai
turtingos dienos jau praeityje. Iš
visos eilės darbų susikaupė apčiuo-
piama patirtis, praktika, kuri bus
labai naudinga ateities įvykius or-
ganizuojant. Lietuvos garsinime
žymiai pasistumėta į priekį, gi da-
lyvavusieji bei mačiusieji — apdo-
vanoti ilgai negestančiais dvasi-
niais turtais bei polėkiais.

Rengėjai — Chicago apygardos
Lietuvių Bendruomenė, gi Jaunimo
Kongrese — dar JAV ir Kanados
sąjungos, — visa eilė kitų organi-
zacijų bei pavienių asmenų kartu
su visa lietuvių visuomene gali
džiaugtis: buvo pademonstruota, ko-
kios apimties darbai yra įvykdomi,
išbandytos savosios jėgos, ateities
užsimojimams duotas tvirtas pa-
grindas.

V. D.

JAV IR KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO REZOLIU- CIJOS

JAV ir Kanados lietuvių jauni-
mas, susirinkęs į pirmąjį visuotiną
Jaunimo Kongresą pozityviai kovai
už tautiškumą bei jo vertybių iš-
saugojimą —

1. Sveikina visus susipratusius
tautiečius tėvynėje, ištrėmimo ir
laisvajame pasaulyje, ypač lietu-
viškąjį jaunimą už geležinės uždan-
gos.

2. Kreipiasi į lietuviškąją jaunimą,

a) ragindamas jį išlaikyti tautinio tęstinumo kertakmenį — lietuvišką šeimą: draugauti lietuviškoje aplinkoje ir kurti lietuviškas šeimas, atkreipiant ypatingą dėmesį į dvasines vertybes;

b) ragindamas organizaciniame gyvenime ieškoti bendrojo darbo plotmės, lyginant skirtumus ir keliant bendruosius bruožus; šių minčių įgyvendinimui sudaryti lietuviškojo jaunimo organizacinį vienetą;

c) ragindamas jaunimo organizacijas remti individualines savo narių pastangas kuriant kultūrinės ir mokslinės vertybes;

d) ragindamas kreipti dėmesį į politinį gyvenimą, tuo siekiant aukštesnio kultūrinio lygio ir gilesnio demokratinio supratimo;

e) ragindamas siekti aukštojo mokslo, nesiribojant vien pasirinktąja profesijų šaka, bet kreipiant tinkamą dėmesį į visapusišką išsilavinimą.

3. a) Kreipiasi į plačiąją lietuvių visuomenę, prašydama suprasti gyvenamo krašto kultūrinius reikalavimus, idant lietuviškosios kultūrinės vertybės būtų derinamos emigracinio gyvenimo raidoj.

b) Apgailestauja nesveiką politinį visuomenės susiskaldymą ir prašo greitos politinių veiksmų konsolidacijos.

c) Nepritaria dažnai visuomeniniame gyvenime pasireiškoms skirtingų nuomonių formoms ir prašo siekti tinkamesnių būdų jų sprendimui.

d) Atkreipia dėmesį į aktyvesnės moralinės ir materialinės paramos reikalingumą didesniems Studentų Sąjungos darbams, kaip Šalpos Fondui, Lituanus leidimui.

4. Džiaugiasi kultūrinio darbo raiška, kaip kad Pasaulio Lietuvių Archyvą, spaudą, meniniais atsiekimais ir tikisi platesnio visuomenės domėjimosi bei puoselėjimo.

5. Šio kongreso proga sukeltą pel-

JAUNIMO CHORAS, Melbourne, Australija, vadovaujamas P. Morkūno, birželio 9 dainuoja lietuviškos dainos koncerte. Choro nariai — skautai, tautinių šokių šokėjai, Lituanistinių kursų lankytojai ir kt. org-jų jaunimas: D. Butkevičiūtė, D. Valaitytė, A. Vaičiaitė, B. Antanaitė, R. Bulakaitė, A. Paragytė, R. Rubaževičiūtė, I. Zableckytė, Patrauskaitė, A. Lazutkaitė, R. Krauzaitė, V. Budrevičiūtė, I. Verbylaitė, K. Česnaitė, V. Adomavičius, A. Raudys, R. Dagys, J. Brožius, A. Gerkenis, V. Savickas, E. Karčiauskas, A. Kazlauskas:

YOUTH CHOIR in Melbourne, Australia. Director P. Morkūnas.

Foto N. Butkūnas

IŠ LIETUVIŲ MENO DEKADOS VARŠUVOJE. Lietuvių tautinius šokius scenoje šoka Švedo vadovaujamas ansamblis.
LITHUANIAN FOLK DANCERS. From Lithuanian art festival in Poland.

ną skiria "Lituanus" išleidimui.

6. Dėkoja prie šio kongreso pasisiekimo prisidėjusiems bei jį sveikinusiems tautiečiams, veiksniams ir organizacijoms.

Kongreso dalyviai, apsvarstę visą eilę svarbių klausimų, grįžta į savasias gyvenvietes išryškintų reikalų įgyvendinimui. Ateities bendradarbiavimas bus grindžiamas toleracijos ir krikščioniškųjų principų dvasioje.

Rezoliucijų komisija:

**A. DUNDZILA . . .
G. GEDVILA
K. KUDŽMA
B. PETRULYTĖ**

FESTIVALIAI IR VERGŲ DARBAI

Nors okupuotoje Lietuvoje praėjusi vasara buvo gana šalta, tačiau visoks jaunimo gyvenimas virte virė. Vieni šoko ir dainavo, kiti į Kazachstaną vergų darbams buvo vežami.

Po visos eilės tautinių šokių ir dainų bei saviveiklos ratelių švenčių provincijoje, liepos 13-14 d. d. Vilniuje įvyko "visasąjunginės respublikos festivalis", kuriame lietuviškojo jaunimo pasirodymas, ypač liaudies dainos daugeliui sostinės žiūrovų išspaudė ašaras.

Lietuviai taip vadinamame "tarp-tautiniame jaunimo ir studentų festivalyje" Maskvoje, kaip giriasi sovietinė Lietuvos spauda, gerai pasirodė ir nusipelnė aukso medalių ir kitokių pagerbimų. Lietuvių chorai tautinių šokių ir muzikos ansambliai bei atskiri solistai sėkmingai pasirodė ir specialiuose, lietuvių menui skirtuose parengimuose ir bendrai su kitais pabaltiečiais (latviais, estais, danais, švedais, suomiais). Lietuviai, kur tik pasirodė, kitų tautų žmonių buvę sutikti draugiškai.

Iš užsienio į tą festivalį buvę atvykę apie 35.000 asmenų, jų tarpe ir keletas lietuvių iš Pietų Amerikos.

Ypatingai sėkmingai pasirodė lietuviai sportininkai. Bemaž sen s a c i j ą sukėlė jauno 21 metų lietuvio Jono Pipynės laimėjimas 1.500 metrų bėgimo distancijoje, kuris pastatė naują Sovietų Sąjungos rekordą ir nugalėjo net čekoslovaką St. Jungvirtą, pasiekusį neseniai pasaulio rekordą. Kai jaunuolis Pipynė jau dabar pralenkia pasaulio rekordistus, jam yra vilties ateityje susilaukti dar didesnių laimėjimų. Pipynė Maskvoje apdovanotas aukso medaliu.

Aukso medalius išsikovojo taip pat lietuviai ėjikas A. Mikėnas, boksininkas R. Tamulis ir irkluotojas Viktoras ir Alfonsas Rudzinskai.

Tikras "aukso medalių lietus" nukrito ant Kauno krepšininkų ("Kauno Audinių") komandos, kuri per visus susitikimus su įvairiom pasaulio komandom ėjo be pralaimėjimo ir finalinėse varžybose Albanijos komandą nugalėjo 81:59 santykiu. Aukso medaliais apdovanoti 10 Kauno komandos žaidėjų, jų vadovas Teperis ir treneris Nakutis. Ir jaunieji Lietuvos stalo tenisininkai išsikovojo 5 aukso ir du sidabro medalius. Sirutytė ir Zablockis gavo net po du aukso medalius (nugalėdami vienetuose ir dvejete).

Daug skersvėjo į jaunimo gretas įnešė Lenkijoje birželio pabaigoje ir liepos pradžioje suruošta vad. lietuviškoji dekada, kurios programon ėjo liaudies ansamblis, liaudies meno ir raštų parodos, dainininkų pasirodymai. Ta proga lenkai išleido tris jų pačių paruoštus leidinius apie liet. liaudies meną, tautinius šokius, dainas ir literatūrą. Suruošta 12 liaudies meno ir raštų parodų. Lietuvius menininkus lenkai sutiko labai šiltai, o liaudies ansamblis, kaip spauda rašo, stačiai pavergęs jų širdis.

Skyrium pažymėtina, kad lietuvių liaudies meną savo skaitytojams lenkai parodė objektyviai ir laisvai be jokių sniečkinių ar nikitinių cenzorių, į leidinius neįdėdami nė vieno komunistinio balvono. Stalino laikotarpio literatūrą jie taip pake-deno, kad lietuviškieji Maskvos pakalikai ilgai spaudoje čiaudėjo, lie-dami krokodilo ašaras...

Kai vieniems buvo leista rodyti neva "tarybinės Lietuvos žydėjimą", kiti tuo tarpu buvo siunčiami į vergų darbus ir mirtį. Iš Šiaulių, Klaipėdos ir kt. didesnių Lietuvos miestų "savanoriškai" buvo vežami jaunuoliai į tolimąjį Kazachstaną vergų darbams. Tik vienas pranešimas iš Vilniaus sako, kad birželio vidury į "derliaus nuėmimo darbus" išvykę "daugiau kaip 1000 sostinės komjaunuolių ir jaunuolių..." V. K.

V. K. Jonynas AUSROS VARTŲ VITRAŽAS Marquette Park bažnyčioje
OUR LADY OF VILNIUS, stained glass window by V. K. Jonynas
Marquette Park Church, Chicago, Ill.

DAILININKAS V. K. JONYNAS ŽVELGIA PRO VITRAŽUS

DAILININKAS V. K. JONYNAS neseniai atšventė 50 metų sukaktį. Iš jų — 25 metai skirti meno kūrybai. Peržvelgė juos, matome tokius kapitalinius darbus: Donelaičio "Metų", Goethes "Jaunojo Verterio kančių", Merime "Lokio", "Zemės maitintojos", "Mainzo apguli" ir kt. veikalų iliustracijas. Prie jų jungiasi dar gausybė piešinių, portretų, akvarelių, Vokietijos pašto ženklai ir t.t. Prisiminę sukaityvininko visuomeninę veiklą, gaušime tikrai judrius, kūrybingai našius išgyventus metus.

V. K. Jonynas turi būdingą bruožą — judrumą ir atvirumą. Judrumas jį verčia nenustigti vietoje, organizuoti bendruomenes, mokyklas, draugijas, įstaigas. Atvirumas padeda skleistis jo meninei veiklai. Tuo būdu jis yra buvęs kelių meno buvo tikslu, apskaičiuota, kruopš-

mokyklų direktorium, draugijų bei darbų iniciatorium ir organizatorium ir pn. Meno srityje Jonynas ir tremtyje nepaleidžia iniciatyvos, organizuojamas studijas ar dirbdamas mokyklose, nors, reikia pripažinti, JAV-se, kur menininkų yra dešimtys ir šimtai tūkstančių, iš kitur atvykusiems sąlygos nėra lengvos.

Jau nuo pirmųjų žingsnių grafikoje V. Jonynas susikūrė savitą ryškų stilių, ypatingai jį išplėtojęs medžio raiziniuose. Gyvendamas ir dirbdamas Nepriklausomoje Lietuvoje, Jonynas išpuoselėjo sakingą realistinę interpretaciją, pasiekdamas didelio meistriskumo. Išvykęs į pasaulį, jis vėl ėmė ieškoti naujų kelių — formos prastinimui ir sintetinimui. Kietą medį, kur viskas

RUDUO / FALL, akvarelė / water color by V. K. Jonynas

čiai iki smulkmenų išieškota ir atlikta, jis pakeitė pūksna, tušu, litografija, daugiau kreipdamas dėmesio į nuotaiką, judesį... Iš nespaltvotos gratikos perėjo į spalvas. Iš paviršiaus žiūrint, sumodernėjo, tačiau stiliaus nepametė ir į ekstravagancijas neįsileido.

Atvykęs į Ameriką, dailininkas dar žengė "žingsnį", piešinių dar daugiau suprastindamas, be to, šalia spalvotos litografijos, vis daugiau leidžiamasis į spalvų pasaulį, sukurdamas visą eilę akvarelių.

Ivairindamas techniką, Jonynas prie kiekvieno pasikeitimo prieina logiškai ir daug dirbdamas. Pasirūšęs apvaldyti spalvas ir piešti akvareles, dailininkas atliko labai daug bandymų, kol įsiskverbė į naujas paslaptis, kur pagavo plonuosius niuansus. Tuo būdu Jonyno kūryba suspidėjo naujais aspektais.

Amerikoje V. K. Jonynas susidūrė su nauja dailės kūrybos sritimi — vitražais. Tai viena iš tų meno šakų, kurios "pareikalavimas" paskutiniuoju metu ypač pakilo, prasidėjus naujų bažnyčių statybai. Gavęs Marquette Parko ir St. Louis bažnyčių vidaus dekoravimo užsakyms, dailininkas susidūrė su eile naujų problemų, kurios jam pasisekė įveikti. Bažnyčių vidaus dekoravime, kur ieškota sukurti lietuvišką atmosferą, Jonynas ėmė liaudies ornamentų motyvus ir juos savaip modeliavo, perkūrė. Taip atsisakant gryno kopijavimo, jo dekoracijos pasidarė ne imitacijos, bet savaimingi meno kūriniai. Vitražus jis ėmėsi ne tik projektuoti, bet ir juos atlikti; tam tikslui jis pats įsirengė vitražų dirbtuvę Jaimoicoje, N. Y.

Būdamas geras piešėjas, Jonynas neturi daug vargo su vitražo piešiniu, nei kompozicija. Būdinga Jonynui, kad pagrindinės temos ir figūros labai stipriai užakcentuojamos. Jos dominuoja visame vitraže, o visa fono ornamentika — negausi. Pagrindinės figūros vedamos sakingame realistiniame stiliuje. Veidai modeliuojami ryškiai ir tiksliai. Jie visiems suprantami ir prieinami. Tų pačių figūrų draperijose,

ZAPYŠKIO BAŽNYČIA
THE OLD CHURCH (500 years) OF ZAPYŠKIS, Lithuania

V. K. Jonyno grafika
By V. K. Jonynas

NEW YORK, akvarelė / watercolor
V. K. JONYNAS

ieškodamas jų formų ir atspindžių, jis parodo daugiau laisvės. Balansuotai realistinis perdavimas tirpsta ir liejasi į modernų traktavimą, kuris visu grožiu pasirodo fono ornamentikoje. Čia įdomu tai, kad atsisakyta įprastinio simetriškumo bei kartojimosi šablono. Ornamentai keičias įvairiom formom. Įvedamas net abstraktus elementas. Tačiau visa tai daroma sakingai, suvedant į visumą.

Nemėgsta Jonynas vitraže didelių suskaldymų, įrėminimų. Dažnai spalvos keičiasi tame pačiame stikle, bet niekur nesudaro perkrovimo įspūdžio.

Sekdami Jonyno vitražų spalvą, turime nustebti jos įvairumu, faktūrinio turtingumu. Šiltos spalvų gamos dominuoja aiškiai šviesiais tonais, per kuriuos lengvai plūsta šviesa. Taip vitražas išlaiko šviesų, giedrą įspūdį. Ypač puikiai išgauti drabužiai ir klosčių atspindžiai, auksa bei sidabro žerėjimas.

Švesdamas amžiaus penkiasdešimtmetį, dail. Jonynas į savo nueitą kelią žvelgia pro savo gražius spalvingus vitražus. Kur toliau nuves jo judrumas ir kūrybiniai ieškojimai, parodys ateitis.

A. Dziugėnas

♦ DONELAIČIO "METŲ" ILIUSTRACIJA
ILUSTRATION FROM "METAI"
Medžio raiziny / woodcut V. K. Jonynas

DALIS VYTAUTO K. JONYNO PIEŠTŲ PAŠTO ŽENKLŲ VOKIETIJOS PRANCŪZŲ ZONAI.
VYTAUTAS K. JONYNAS DESIGNED POSTAL STAMPS FOR FRENCH ZONE, GERMAN

BALFO PIRM. KAN. KONČIUS (ties užrašu United Lithuanian Relief) ir nariai — A. Dambraviėnė, kun. Čekavičius ir I. Rugienius Genevos konferencijoje UN Palais des Nations, įvykusioje gegužės 26-29 šūkiu "Pabėgėlių problemos šiandien ir rytoj." REV. DR. KONČIUS, President of BALF, participated in a Conference on refugees' problems in Paris.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS centro valdybos pirmininkai: buv. pirm. Vincas Rastenis ir dabartinis pirm. K. Obuolėnas.

THE EX-PRESIDENT and THE PRESIDENT of Lithuanian Journalists' Association, Brooklyn, N. Y. Foto V. Gedgaudas

BALTIJOS SESERYS. Miami, Fla., ALT suruošto deportacijų minėjimo programos dalyvės: (iš k. į d.) O. Kaulakienė, J. Narutavičienė, T. Petersonė, latvių daininkė, ir Mete Sepp, estų daininkė. (Minėjimą pravedė A. D. Kaulakis.) SISTERS OF THE BALTIC, Miami, Fla. — Participants in the ALT Program honoring the deported to Siberia.

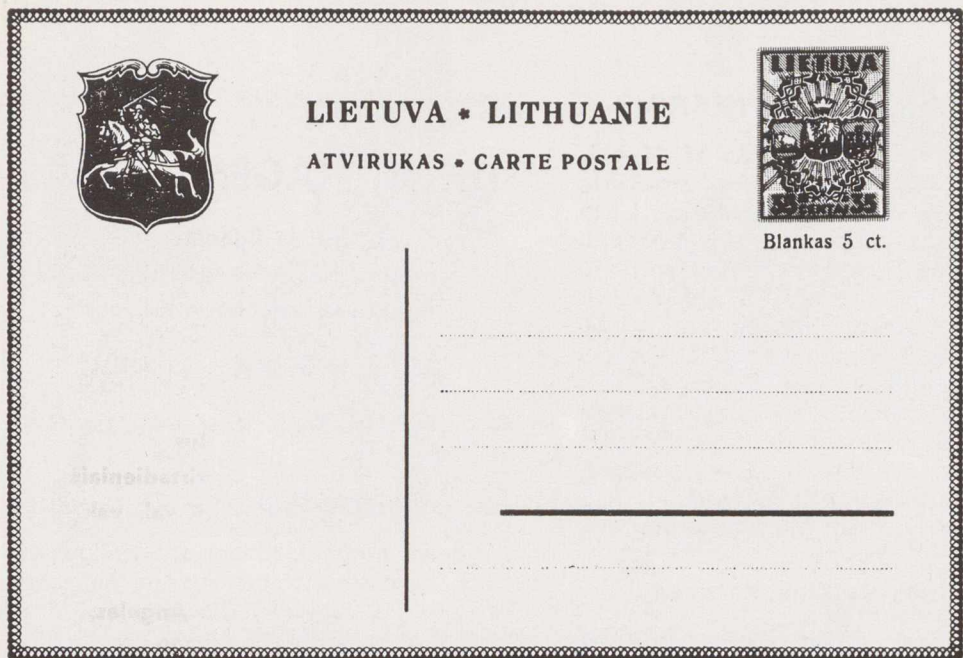
RAŠYTOJAS FABIJONAS NEVERAVIČIUS, šią vasarą iš Anglijos lankėsis JAS-se savo bičiulių tarpe Brooklyne skaito iš savo kūrybos. Priėmimą surengė A. Rymdis, dalyvavo daug svečio bičiulių. Iš k. d.: Emilija Rastėnienė, poetė Rymdis, raš. Neveravičius, dr. A. Gerutis.

F. NEVERAVIČIUS, writer and editor, London, visits his friends in the U. S.

VEIDAI IR VAIZDAI

DAINININKĖ VINCĖ JONUŠKAITĖ (Leskaitienė), N. Y., pirmąją trečią iš k. svečiuose Los Angeles Moterų klube (priėmimas Vizgirdų sodyboje). Vasarą paviešėjusi pas Santa Barbarą gyvenančią seserį, dainininkė prieš išvykdamą į rytinį pakraštį, žada surengti Los Angeles lietuvių kolonijai dainų koncertą. Koncerto surengimu rūpinasi Moterų klubas.

LITHUANIAN NATIONAL OPERA SOLOIST VINCĖ JONUŠKAITĖ (Leskaitienė) was honored in a reception by Los Angeles Lith. Women's Club. Foto P. Gasparonis

REIKALINGA LIETUVOS ATVIRUKŲ IR VOKŲ

Norėdamas išstatyti pilną rinkinį Lietuvos atvirukų ir vokų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo metu ruošiamoje pašto ženklų parodoje, perku Lietuvos nepriklausomybės metais išleistus atvirukus ir vokus su juose atspaustais pašto ženklais, mokėdamas už kiekvieną gerame stovyje atviruką ar voką po vieną doler. Siųsti: A. Vizbara, 855 Linwood St., Brooklyn 8, New York.

LIETUVIŠKOS VESTUVĖS AFRIKOJE. Antanas Kudulis, 1910 m. nuvykęs į Afriką ten įsikūrė 1923 m. paatostogavo Lietuvoje, vedė ir susilaukė vieno sūnaus ir dviejų dukterų, kurios pernai ištekėjo. Čia matom Marcelės, ištekėjusios už naujo ateivio Dapšio, vestuves.

LITHUANIAN WEDDING in Africa.

DR. ALBERTAS GERUTIS iš Šveicarijos šią vasarą lankėsis JAV-se, (II-je eilėje III-čias iš deš.), liepos 5 d. Los Angeles bičiulių tarpe, kur matome prof. Biržišką, Railą, dr. Pamataitį, inž. Jurkūną, A. Gustaitį, Latvėną, Lukšį, Dūdą ir kt. Foto Gasparonis.

DR. A. GERUTIS, a visitor from Switzerland, in Los Angeles.

VEIKLI SLA 278 kuopa, Catharines, Ont., stipriai pinigais parėmusi šeštadieninę lituanistinę mokyklą. Stovi: J. Šarapnickas, kuopos organizat., J. Kavolėlis, išd., K. Galdikas, vicepirm.; sėdi: P. Polgrimas, fin. sekr., Z. Piliponis, pirm., K. Jonušas, sekr.

ACTIVE and EFFICIENT. 278 chapter of SLA, Catharines, Ont., Canada

LAIDOTUVĖS TOLIMAME SIBIRE, Tomsko apygardos miškuose pernai gruodžio 8 d. mirusios 82 metų lietuvės tremtinės. A LITHUANIAN FUNERAL in Siberia, Tomsk region, December 8, 1956.

KL. PRIELGAUSKAS, Hamilton, Canada, spaudoje pradėjęs dirbti 1912 m., šiemet mini 45 metų žurnalistinio darbo sukaktį.

K. PRIELGAUSKAS, Hamilton, Canada, celebrated his 45th anniversary as a journalist.

KAZIMIERAS LUKŠYS, Los Angeles, Calif., siemet švenčias 65 metų amžiaus sukaktį. Jam pagerbti Los Angeles ALB ir ALT Apyl. valdybos rugp. 24 d. surengė sukakties paminėjimą-banketą, į kurį atsilankė per 100 Lukšio artimųjų, draugų ir svečių.

K. LUKŠYS, Los Angeles, Calif. celebrates this year his 65th birthday anniversary. The Los Angeles Chapters of Lithuanian Community in U. S. and The American Lith. Council, Inc., honored him with a banquet which was attended by more than a hundred friends and guests (See the article on page 11).

KA VEIKIA SKAITYTOJAI

— **Vaclovas Verikaitis** pakviestas ir sutiko būti LD redakcijos atstovu Toronte. Buv. red. astovas A. Bajorinas dėl sveikatos negalavimų pasitraukė. Už pagalbą LD redakcijai Bajorinui nuoširdžiai dėkoja.

— **Rašytojas A. Tyruolis** vasaros atostodali praleido keliaudamas per Ameriką. Vyčių seimo proga jis kartu su žmona lankėsi Los Angelėje ir susitiko su studijų kolegomis LD-ny redakcijoje bei susipažino su kitais redakcijos nariais.

— **Dail. A. Rūštelė, J. Andrašius** ir **K. Skirmantas** dalyvavo Kalifornijos dailės parodoje, kur autoriai turėjo teisę išstatyti tik po vieną paveikslą.

— **Rugsėjo 28 d., Mykolinų išvakarėse** Los Angelėje rengiamas **prof. M. Biržiškos** 75 metų amžiaus sukakties minėjimas. L. A. L. B-nės valdyba paskelbė atsisakimą, kviesdama minėjime dalyvauti arti ir toli gyvenančius lietuvius.

— **Los Angeles šv. Kazimiero parapija** — jauniausia lietuvių parapija JAV-se, — taip atžymėta seselės Timotėjos studijoje magistrės laipsniui gauti. Pirmoji, taip pat šv. Kazimiero vardo, parapija įsisteigė 1885 m. Pittston, Pa.

— **Dailė Valančiūtė**, Los Angeles, neseniai baigusi ispanų k. studijas, ir inž. A. Polikaitis buvo iškilmingai sutuokti kun. A. Bučmio šv. Kazimiero par. bažnyčioje, Los Angeles. Šaunų vestuvių pokylį iškėlė jaunosios tėvai, Dr. Grigas ir ponė Valančiai, sukviesdami apie 200 svečių. Puota pravesta lietuviškų tradicijų dvasioje.

— **IV-toji Kalifornijos Lietuvių Diena**, Los Angelėje rengiama šv. Kazimiero liet. parapijos, įvyksta rugsėjo 8 d. Kalbėtojas — sen. Kuchel. Meninėje programoje dalyvauja sol. F. Korsak, parap. choras ir kt.

— **Stepas Bučmys**, Dayton, Ohio, apsilankęs LD leidykloje su Mrs. Mary Lukas, įsigijo LD leidinių ir žurnalui paaukojo 10 dolerių. Stp. Bučmys studijuoja muziką Daytono universitete.

— **Phyllis Grendal**, So. Boston, Vyties anglių sk. redaktorė, ir Marcella Andrikis, Waterbury visuom. veikėja, lydimos sol. F. Korsak, aplankė LD ir susipažino su leidykos darbu.

— **Daumantas Čibas** su šeima iš Bostono persikėlė gyventi į Los Angeles. Čibas yra veiklus kultūrininkas, paskutiniuoju metu sudaręs tūkstantinį lituanistikos foto nuotraukų archyvą. Lietuvoje jis buvo vienas iš žymesniųjų "Naujosios Romuvos" bendradarbių, kurį laiką redagavo vaikų laikr. "Vyturį", jaunimo literatūros konkurse už apysaką laimėjo premiją. Studijavęs meną, tremtyje ir čia jis pasireiškė kaip koplytėlių, kryžių ir medžio drožinių kūrėjas.

— **Archit. J. Mulokas**, Chicago, Ill., atnaujino LD prenumeratą 3 meetams, atsiųsdamas \$15.00.

— **Mrs. Anna Kratage**, Orchard Lake, Mich., atnaujino LD prenumeratą 3 metams, atsiųsdama \$15.00.

— **J. Jurašūnas**, Darby, Penn., paaukojo LD-noms \$2.00.

— **Kun. St. Ausenka**, Sao Paulo, Brazilija, atnaujino LD pren. dviems metams, prisiusdamas \$10.00.

— **J. Misevičius**, Regan, Ont., Canada, atnaujino LD pren. 2 metams ir prisiuntė \$10.00.

— **J. Yarusavičius**, Easthampton, Mass. užsisakė LD iš karto dviems metams.

KINO KRONIKOS PIONIERIUS...

Atkelta iš 11 psl.
Atlikęs Odisėjo kelionę, sunkiais ir vingiuotais keliais pasiekė Lukšys Amerikos krantus. Ir vėl reikėjo iš naujo kurtis. Apsigyveno Los Angeles mieste, Kalifornijoje. Naktimis sunkiai dirbdamas elektros mechaniku laivų statybos dirbtuvėse, dienomis mokėsi real estate, insurance ir public notary. Išlaikęs egzaminus ir gavęs leidimą, įsteigė Lithuanian Realty Co. Tarpininkaudamas parduodant ir perkant nekilnojamą turtą, vėl prasigyveno.

Visuomeninės veiklos baruose

Lukšys yra eilės vietos lietuviškų organizacijų steigėjas, vadovas ar aktyvus narys. Keletą metų pirmininkavo BALFO ir ALTO Los Angeles skyriams. Jis yra vietos Liet. Amerikos Piliečių klubo steigėjas judrus SLA organizatorius ir dažnas šios organizacijos suvažiavimų dalyvis. Taip pat daug dirbo organizuodamas paramą nuo karo nukentėjusiems vakarų Europoje išblaškytiems lietuviams. Padėdamas jiems, bene 35 asmenims yra sudaręs galimybes atvykti į JAV-bes.

Prel. Macijauskui Los Angeles mieste steigiant lietuvišką parapiją, Lukšys prisidėjo ir darbu ir pinigais. Jis yra šv. Kazimiero parapijos fundatorius. Jam tarpininkaujant, lietuvių parapija Evans ir St. George gatvių kampe, Hollywoodo pašonėje, nusipirko bažnyčią, kuri vėliau, pastačius netoli naują bažnyčią, perdirbtą į puošnią salę.

Ignas Medziukas

— **LD-ny piknikas** šią vasarą Buena Vista Park, Burbanke, sutraukė daug Los Angeles ir apylinkių LD skaitytojų ir bičiulių. Graži vieta, patogiai pasiekti, vėsūs oras garantuoja pasisekimą ir kitais metais.

Pikniko metu įvykusiame laimėjimų traukime didžioji dovana — 100 dol. pinigais atiteko skaitytojui T. Dovidauskui, Linden.

"LIETUVIŲ DIENŲ" DOVANŲ LAIMĖTOJAI

LD-ny žurnalo metinio pikniko proga, kuris įvyko š. m. rugp. 4 d. Burbank mieste, skyrė savo rėmėjams eilę dovanų.

Stambiausią dovaną — 100 dol. pinigais — laimėjo **Tamis Dovidausks** iš Linden, N. J.

Kitų dovanų laimėtojai:

Gen. Stasio Raštikio atsiminimų abu tomai — Tekla Sumskis, Kenosha, Wisc.

Po 1 egz. romano Crosses: V. Prižgintas, Los Angeles, K. Baronas, Hamilton, Canada; Paulina Petkus, Monrovia, Calif.; E. Kukutis, Brooklyn, N. Y., Dawn Gay, Elmont, N. Y.

Po 1 egz. Lithuania Trough the Ages: Marian Krushka, Lawndale, Calif.; F. Lukauskas, Waukegan, Ill.; Audronė Dapšys, Los Angeles; J. Šlepetys, N. Y.; J. Skinner, Clinton, Ind.

Po 1 LD-ny žurnalo prenumeratą: K. Barzdukas, Kearny, N. J.; O. Karaška, Baltimore, Md.; A. Balsys, Los Angeles; B. Čiurlionis, Canoga Park, Calif.; V. Mokus, Sault Ste. Marie, Canada.

Po 1 egz. Amerikos Lietuvių Vardyno: V. Širvinskas, North Hollywood, Calif.; M. Ulinskaitė, Rochester, N. Y.; P. Kupraitis, Los Angeles, Calif.; J. Kasputis, Kenosha, Wisc.; J. Kapel, Northridge, Calif.

Po 1 egz. apysakos Varpai skamba: B. Ramonas, Gilbertville, Mass.; P. Liutkus, Venice, Calif.; L. Stankevičius, Verdun, Canada; Frances Shop; J. Pelanis, Clayton, Calif.

Po 1 egz. Anykščių šilėlis: B. Urbonas, Chicago, Ill.; V. Utara, Melrose Park, Ill.; Wm. Grigalun, Los Angeles; J. Skiman, Van Nuys, Calif.; A. Sperauskas, Redlands, Calif.

Dr. A. HAGENTORNAS

priima ligonius
antradieniais ir ketvirtadieniais
nuo 6 val. vak. iki 9 val. vak.

DR. V E G E R I O Ofise,

3123 Beverly Blvd., Los Angeles, Calif.
Telef. DU 8-9809

Pikniko proga J. Kilmonis iš Hollywood, Calif., padovanojo medaus bonką, kurią laimėjo J. C. Jurgaitis, Chicago, Ill.

Parėmę "Lietuvių Dienų" žurnalą aukomis:

Kalifornijos valst.

Po \$5.00:

J. Pelanis, Clayton.

Po \$4.00:

P. Tamulionis.

Po \$3.00:

Mackevičius, M. J. Faulkes, Los Angeles.

Po \$2.50

F. S. Jurkus, Los Angeles.

Po \$2.00:

L. Zaikis, J. Skikas, J. Kapel, T. Skiman, E. Bandzevičius, F. Fabyonaitis, Br. Budriūnas, Br. Seiuukas, Anton Siabis, Dr. G. Valančius, J. Balsys, Helen Nashlenas, J. Kontvis, Ann Wilkas, J. Peters, L. Niunia, A. Batker, L. Balvočius, M. Kraft, J. Kiškis, R. Boehm, Kun. kan. A. Steponaitis, Br. Papšys, T. Vizgirda, N. S. Nyerges, K. Deltuva, P. Račkienė, J. J. Macenas, P. Petkus, Mrs. A. Wagenseller, H. Bartkus, F. Karaliūnas, A. Rimkus, M. Chrisl, J. Bimba, C. Lukšis, J. Truškauskas, J. Sidzikauskas, Vikt. Dapšys, V. Šaras, M. Biržiška, Ant. Sperauskas, M. Varkalis, P. Prokuratas, Peter Karuzas, Alex Lapinskas, E. J. Gurcius, F. Kudirka, P. Kupraitis, C. Žaliūnas, A. Pranys, Rev. T. Palukaitis, Vl. Širvinskas, S. Jonynas, J. Jugas, J. Ramanauskas, V. Irlakis, P. Lutkus, Dr. A. Janus-Hoyos, H. Misiūnas, K. Pažemėnas, K. Palikaitis, B. Klovaitė, K. Peslis, V. Sakalauskas, Ch. Naujoks, J. Miliūnas, J. Kaributas, J. Baltrušaitis, C. Richards, Mr. % Mrs. J. Zumaris, J. Salys, P. Litvinas, Ig. Medziukas, A. W. Dickas, B. Stark, Mrs. J. Anscott, Ann Laurinaitis, L. Briedis, J. Puikunas, Lith. American Club of San Diego, A. Polikaitis, V. Misiūnas, Wm. Guzalun, Mr. & Mrs. J. Mason, K. Motieka, S. Mizara, V. Prižgintas, W. Sabesky, D. Kardinskas, M. Ramanauskas, J. Bertulis, B. Janulis, Mrs. Anele Slenis, Mrs. Bradford Corn, F. Laponis, Vincent Doba, Jonas Navickas, A. Hagentornas, M. D., S. P. Kesilis, A. Sperauskas, B. Čiurlionis, A. Šlapelis, M. Wisneski, J. Žaldokas, P. Z.

Po \$1.00:

P. Zaronskis, K. Baltus, F. K. Klem.

(Daugiau kitame nr.)

LITHUANIAN REALTY COMPANY

Charles Luksis, Realtor

Phone: NO - 41733

2648 Griffith Park Blvd.,

Los Angeles, Calif.

Mielai patarnauja norintiems pirkti-parduoti namus ir sklypus; apdrausti automobilius, namus ir kitoki turtą; gauti paskolas.

Atlieka notaro darbus.

Bendradarbiai:

B. Budriūnas — P. V. Raulinaitis

AN OLD LITHUANIAN VILLAGE IN AUTUMN.

SENASIS LIETUVOS KAIMAS RUDENI.

Foto V. Augustinas

IN A QUEST FOR NATIONAL SURVIVAL

*Excerpts from an address of DR. J. J. BIELSKIS, Consul of Lithuania,
delivered at the National Convention of the Knights of Lithuania, August 10, 1957, at Los Angeles, California.*

I am convinced that, after due consideration, you will concur with me that at this time the problem of the national survival is the most important one to everyone of Lithuanian descent.

We all are fairly well acquainted with the recorded history of the repeated attempts of unfriendly neighbors to destroy the Lithuanian nation. They have used every means conceivable to them to attain their purpose, that is, to distort the Lith. proud history, suppress valued language, interesting traditions, enlightening customs and high national culture, and to relegate them to oblivion. Those efforts of envious and greedy neighbors now have assumed more drastic and more destructive forms and proportions. Besides suppressing by devious means the language, religion and the love of the native country, they now are destroying the national leaders, tearing apart the families and scattering them throughout the Siberian wilderness. Our youth is being deported into the depths of Russia and subjected to communistic and atheistic indoctrinations and russification. The invaders and occupants of Lithuania obviously are determined to make their genocidal efforts definitely effective.

However, knowing the past struggles and resistance of the Lithuanian nation, we believe that the present designs of the enemy are also bound to failure. *I say we believe, yes, but it is up to all of*

us descendents of that old and great nation to make certain that those destructive processes will fail!

I am always glad to meet Americans, descendents of Irish, German, French or of other great nations. It is refreshing to note that although generations were born here, nevertheless they proudly admit their origin. They usually are acquainted with the history, traditions, culture of their old nation, and thereby they are better Americans. The knowledge of your own historic ancestry is of great psychological and moral value. It is uplifting to the morale in knowing that one has descended from a cultured nation which has to a large measure contributed to the creation of this great country of the United States. *That knowledge strengthens their pride, brightens their vision and stimulates their enthusiasm!*

Judge Charles E. Wyzanski of the United States District Court of Massachusetts, speaking to a group of editorial writers, remarked: "Turning to our origins nourishes those emotions which make us receptive to spiritual influences". The late Supreme Court Justice Louis D. Brandeis, speaking to a gathering of Jewish leaders, asserted that: "To be good Americans, we must be better Jews". *Now, emulating the eminent Jurist, I must state that, to be good Americans we must first be better Lithuanians! Loyalty to our own ancestors enhances the loyalty to the United States!*

The Dawn prepared the nuptials.

FROM THE LITHUANIAN FOLKLORE. The nuptials of sun and moon.

Art. K. Šimonis. IŠ LIETUVIŲ TAUTOSAKOS. Mėnuo saulę vedė... Aušrinę svodbą kėlė. Dail. K. Šimonio grafikos piešinys.

We are justly proud in frankly admitting that we are offsprings of the Lithuanian nation. Obviously, centuries of relentless efforts of the hostile neighbors have tarnished some of the great events and cultural achievements of the historic past of Lithuania and its great independent State. Some sinister neighboring writers have deliberately minimized the importance of the Lithuanian role in the family of free nations. However, there are sufficient records of impartial writers and historians revealing the facts and showing the unusual virility and ability of that nation to organize, manage and defend an independent State.

Situated like on an island in a turbulent ocean, for centuries they were able to withstand the stormy siege and have safeguarded what has always been dear to them: national survival, freedom and independence. The historians give full credit to Lithuanians for saving the Western civilization from the onslaughts of the asiatic hords.

The philologists and other scholars express themselves with amazement that, inspite of all the impediments the Lithuanian nation has succeeded in preserving its ancient language. Being surrounded by Teutonic, Slavic and Scandinavian tribes and nations, and being entirely unrelated to them, and linguistically totally distinct from all of them, yet it has retained its identity as an original branch of the Indo-European languages.

Our own famous philosopher Immanuel Kant wrote about the Lithuanian language with profound understanding and great admiration. Prof. Alfred Senn, the late prof. Harold Bender and many other well known philologists and scholars described in their books the scientific value and importance of that language in the research and study of the origin and migration of mankind.

Our ancient dainos and raudos (folksongs and dirges or lamentations) depict the profound mentality, philosophy, customs and high culture of our ancestors. This of course is not our own boasting, but it is the considered conclusion of the writers and scholars of other great nations.

Among the literary greats of Germany, evaluating the Lithuanian language was G. E. Lessing,

who in 1759, in his "Literary Letters", wrote as follows: "I came upon some precious rarities which gave me no end of delight. These were the Lithuanian dainos or folksongs. What naive pleasantries! What charming simplicity! The frequent use of diminutives give extreme grace to the language of these songs."

Another literary great, J. C. Herder, in his work on "Voices of Nations in Songs", published in 1778, included a number of Lithuanian dainas and spoke of them eloquently.

Perhaps one of the greatest of the greats in literature, Johann Wolfgang Goethe, in 1780 included some of the dainas in his writings and showed much interest and enthusiasm for the Lithuanian language.

In 1825 L. J. Rhessa had 85 dainas in his book. He wrote of them admiringly and stated that "folk poetry reveals to us a rich treasure, by means of which we may study

the human spirit, be it on the shores of Greece or on the banks of the Nemunas". Rhessa also pointed out that numerous diminutives in the Lithuanian language frequently denote exaltedness and ecstasy.

In 1745 Philip Ruhig included a number of dainas in his book entitled "Reflections of the Lithuanian Language". His son Paul wrote the "Fundamentals of a Lithuanian Grammar".

As early as the ninth century, Wulfstan recorded in the "Scriptores Rerum Prussicarum" about the Lithuanian dainas.

Krause, in his book published in 1834, in part writes as follows: "The charming thoughts and keen sensitiveness are characteristics of the Lithuanian dainos. They possess a tenderness of sentiment all their own, a great cordiality of feeling for ties of family and fatherland. They depict the natural innocence of Lithuanian customs. It is desired that such a tender respect for the basic human relations, and such a purity of love as expressed in them, might also be found among most cultured nations everywhere".

It is said that some of the outstanding composers, such as Schumann, Chopin, Schubert and others have composed music to some of our dainos.

Another prominent writer stated: "The enthusiasm for the Lithuanian dainos among poets of other nations has remained constant. The dainos constituted a cultural monument of that nation". Still another luminary wrote: "The richest cultural heritage of the Lithuanian people is the dainos. Many variations of these peasant songs were sung thousands of years ago".

Of course, our own greats, such as prof. Mykolas Biržiška, the late Dr. Jonas Basanavičius and others have also written much about that.

These are the documented conclusions of some of the world's literary greats in regard to the scholarly importance of the Lithuanian language and culture. The unbiased and unprejudiced history of Lithuania, such as written by prof. Henryk Paszkiewicz, Dr. V. Sruogienė and other historians, is replete with valuable information about the high culture of that nation. We can always be justly proud of being its descendents. That is our precious heritage. However, being proud of it is not enough. Our ancestors worked and fought to preserve that heritage and to pass it on to us. Now it is our sacred duty to continue that task, to safeguard the language and everything Lithuanian!

Our Diplomatic and Consular institutions, as well as political organizations are working for the restoration of an independent State to the Lithuanian nation. Because a nation without its own State is like a body without a heart. By the same token a State without a consolidated nation is one without a

NEW SOVIET TERROR ACTS IN SLAVE LABOR CAMP

A German priest, whose name cannot be divulged, recently returned from the Soviet Union where he had been imprisoned in a slave labor camp and gave the following sworn testimony about a Soviet act of terror perpetrated on three young Lithuanians:

"On September 10, 1956, about 60 political prisoners from camp No. 10 at Dubrava, Mordovia, were taken to the forest-enclosed field about two miles distant to dig potatoes. Among these prisoners were three Lithuanians from Kaunas, 10 to 20 years of age: Algirdas Petruševičius, civil engineer, Aga Lorentas, student, and Juozas Jurkša, student. During the lunch break, these three took advantage of the diminished watchfulness of the guards and hid in the forest. Some thirty minutes later the guards noticed their absence and herded the prisoners back to the camp. The Comander of the camp region, Colonel Lazarov, ordered the escapees hunted and shot when caught. The entire garrison of guards together with bloodhounds took part in the chase. Next morning, on September 11, news reached the camp inmates that the three had been caught and shot. They had been without weapons.

"Shortly after, a truck brought in the severely wounded Petruševičius. He was not given any medical help, and soon a second truck appeared carrying the corpses of Jurkša and Lorentas. They were identified by their inmate friends. The camp physician, a prisoner himself, was summoned and noticed that Lorentas still showed some faint signs of life. He was given an injection and revived to the extent where he could describe how one of the guards to whom he had surrendered and pleaded for his life, had shot him. The 3 victims were then removed to the camp hospital and by September 18, only Petruševičius was still alive with his right arm amputated to the shoulder." (E)

strong foundation. Therefore, now it is for us, each and everyone of us, to work, safeguard and preserve the Lithuanian national entity, integrity, and unity, and proudly to pass it on to the future generations to carry on. That is the call of the national spirit and we should respond to it with eagerness and spontaneity!

Maloniai pranešame, kad mūsų firma
PARCELS TO RUSSIA
121 So. Vermont, DUnkirk 5-6550

siunčia paketus maisto, naujų bei vartotų drabužių, vaistų ir t. t.
į Ukrainą, Armeniją, Gruziją, Latviją, Lietuvą, Estiją ir Rusiją.
Muitai ir visos siuntimo išlaidos sumokama šitame krašte. Paketai, siūsti per mūsų įstaigą, gaunami Lietuvoje be jokio mokesčio.

Garantuojame pristatymą ir greičiausią patarnavimą.

Siunčiame ir oro paštu.

Jeigu nepatogu patiemis atvykti į mūsų įstaigą, galite paštu atsiųsti savo paketą, ir mes pranešime siuntimo kainą.

Valandos kasdien, išskyrus pirmadienius, nuo 10 val. ryto iki 6 v. vakaro (taip pat ir sekmadieniais)

PARCELS TO RUSSIA, Inc.,

Los Angeles Branch,

121 So. Vermont Ave.,

DUnkirk 5-6550

A FEDERATION OF THE NATIONS OF EUROPE ITS PROSPECTS

By PRANAS DAILIDĖ, Syracuse, N. Y.

5. Working for peace and freedom of fear still gives us reason to talk about a European federation

Incessant wars weaken Europe. And while the sphere of international cooperation widens and while the means of destruction reach a high development wars become increasingly horrible and so far twice in this century they have become world wars, so in view of this many inhabitants of the continent of Europe would like to arrange matters to abolish war altogether. Various methods to avoid war have been tried. The outlawing of war and peaceful settlement of disputes was urged by international bodies. Treaties to that effect were formulated. Finally on Aug. 27, 1928 there was signed in Paris the Kellogg-Briand Pact which specifically condemned war as a political instrument. This pact in effect renounced war and advocated peaceful means of settling disputes among nations.

The Kellogg-Briand pact was brought into being by fourteen signatory nations while later most of the other nations followed suit and affixed their signatures to it, thereby renouncing war as an instrument of international policy. However, the statute of the League of Nations was already in effect since 1919, which stressed peaceful ways of settling international disputes and pledged to avoid war. Such regulations are also included in the effective statute of the United Nations. The leaders of free Europe have been and still are much concerned about the avoidance of recurring wars.

Despite the incessant condemnation of wars and their frequent renouncement by spoken or written word war has not vanished from the relations between the nations of Europe. War was not abolished because all of the honorable pledges to peace and all agreements seeking to do away with war in international relations had only a declarative quality or characteristics. There was no penalty whatever provided for the transgression of these declarations. Punishment could not have been instituted because there was nobody to put it into effect. The chief international organization for the preservation of peace — The League of Nations — did not have its own armed forces. Neither was there a "bailiff" provided in the statute of the International Court. It is for this reason that the military sanctions in the proceedings of the League of Nations were never considered or deliberated. When Mussolini began to invade Ethiopia in 1935 without even declaring war and despite the protest of the League of Nations economic sanctions were lodged against it by the latter. But these sanctions were hardly effective and utterly ignored by Italy. When Russia attacked Finland on Nov. 30, 1939 the League of Nations simply expelled the Red communist empire from its membership.

We must, however, confirm the fact that the politicians of Europe

have long felt the need of providing armed forces for an international organization for the preservation of peace. In 1925 there appeared the famous Geneva Protocol by which provisions were made to create an international armed force controlled by the League of Nations. However, when the organizing of such an army was connected with the questions of a military federation and with questions of national security of the European nations nothing tangible was achieved in this respect until World War II. The United Nations are making new attempts now in this regard.

An assurance of security likewise forced the European nations to consider groupings of nations. After World War I all of Europe was banded into groups for aiding one another by treaties of alliances and ententes. Almost all of these groupings of nations had a purpose, however, to defend themselves against a possible recurrence of German militarism. But the turn of events later showed that all of the alliances and treaties of mutual assistance did not stop Hitler's army from attacking Poland in 1939 and did not prevent World War II. Thus by these events the need of a different organization of Europe becomes quite clear.

The need for a different set-up of Europe was particularly spurred by the menacing imperialism of Soviet Russia which grew following World War II. In the presence of a common danger the European nations were inclined to forget to use peaceful means to iron out their disagreements and join in a common cause to defend themselves against the communist danger from Russia. Herein lies the whole trouble that already ten nations of Europe have found themselves behind the Iron Curtain and Germany itself was cleaved in half by the Iron Curtain. It was possible therefore to seek only a temporary arrangement of security measures. To fill the bill in this regard the North Atlantic Treaty Organization (NATO) came into existence in April 4, 1949. There was an aim to bring West Germany into this pact through the common defense of free Europe against Russia. But because there were strained relations between France and Germany the French parliament having dilly-dallied long before deliberated the treaty. It was now necessary to find other ways of bringing West Germany into the common defense of free Europe.

The economy of war-torn and weakened Europe was utterly ruined. In raising the question of a better defense of Europe, first of all there was a need to rebuild her economy. Because economic questions most often created obstacles for a closer cooperation or team work, there was hope that in doing away with the difficulties of economics there would be a chance to attain a greater European political cooperation. For this purpose the

United States of America offered the Marshall Plan to Western Europe.

6. The Marshall Plan. The bringing together of Western European nations through economic means

The program of aid to Europe was announced by the American Government on June 5, 1947. This date is held as the origin of the Marshall Plan. According to this plan the United States had made a provision to allocate to Europe 17 billion dollars over a period of 4 years, if the European nations would come to an agreement toward a possibly closer economic cooperation. In the first place the uppermost idea of the plan was the easing of trade and the expansion of the trade of commodities among the European countries. When the United States offered the Marshall Plan to Europe sixteen nations responded immediately. On July 12, 1947 the representatives of the countries met in Paris and organized the Committee of the European Economic Recovery Program with various commissions taking care of food, agriculture, transport, fuel, iron and steel. Following 2 months of study, on Sept. 22, 1947 the aforementioned Committee presented its report to the United States Government which in turn referred the matter to Congress on Dec. 29, 1947. Thus the Marshall Plan became known as the Foreign Aid plan on April 3, 1948 when it came into effect. It was by means of this Act that foreign aid was also extended to other non-European nations and credits were allocated for such aid through the processes of budgeting.

When the Marshall Plan is considered as a means of economic aid to Europe there is a general tendency to give attention only to the noticeable economic recovery of Europe. There is little or no mention whatsoever of the results which the Marshall Plan attained as an instrument giving encouragement towards a European economic collaboration.

Prior to World War II the nations of Europe had built walls of high tariffs between each other, and they had all sorts of formalities and trade quotas for scaling these walls and this interrupted trade. The ensuing World War II added new barriers to the ones already in existence. Lacking agreements between these nations the barriers could not be removed. And with these barriers present the economic recovery of Europe was hardly possible. So the Marshall Plan filled a very important role in bringing together the European nations to confer at one table.

Thanks to the Marshall Plan the old disputes on questions of economy between the Western European nations one after another found a gradual and peaceful settlement. Faith in one's neighbors commenced to grow stronger and cooperation widened. Statesmen soon gathered in Paris and signed an agreement for an Economic European Cooperation with the delegates pledging to perform certain tasks in the field of economic recovery. On April 16, 1948 the Council of the newly organized body convened and elected its officials. In other words, Western Europe has become since then a formal confederacy from the viewpoint of economics, but as yet incompletely so.

This confederacy was formed by the following sixteen nations: Austria, Belgium, Denmark, Ireland, England, Greece, Iceland, Italy, Holland, France, Luxemburg, Sweden, Norway, Switzerland, Portugal, and Turkey. In 1949 Western Germany joined the confederacy. The purpose of the nations was to form a tariff union similar to the one which Belgium, Holland and Luxemburg had formed in 1937 by the name of Benelux. But so far those nations had succeeded only in easing certain trade restrictions among themselves. The nucleus of the European tariff union shaped itself in a different way and is original in itself.

7. The Nucleus of the Tariff Union. Extension of aid to colonies.

Endeavoring to achieve a close economic collaboration of the European nations it was necessary to settle the accumulated historical disputes between Germany and France. When World War II ended the Saar region was perhaps the great issue. Populated by Germans but rich in coal and iron ore it was important to French industry. As democrats, the French didn't have the nerve to take over the Saar region against the will of the German inhabitants; and by the way the people of the district in Jan. 1935 had voted through a plebiscite to join Germany. So it came to pass that the French resorted to other means of controlling the natural resources of coal and iron. Taking advantage of the economic conferences which by means of the Marshall Plan brought together the French and Germans to agreement, six nations, namely, Belgium, Holland, Luxemburg, France, Italy and West Germany (1952) became signatories to an agreement of mutual economic cooperation in the field of resources of coal and iron. To all these signatories this agreement appeared so necessary

Concluded on Page 23

GEROS ŽINIOS

Jūs galite siųsti savo artimiesiems į Lietuvą

DOVANŲ SIUNTINIS

įvairių rūšių rūbus, vartotus ir naujus, medžiagas ir maistą.

Taip pat galite siųsti visokių vaistų.

PRISTATYMAS GARANTUOTAS.

Per visiems žinomą

ROUND THE WORLD TOURISTS

vienintelį atstovą Pacifico pakrašty.

WE 3-8491

WE 4-7838

334 No. Fairfax Ave. Los Angeles 36, Calif.

From the Lithuanian Poets

L A M E N T
(Rauda)

MOTIEJUS GUSTAITIS (1870-1927)

From the lyre
Breaks a wailing —
Strings that tire
Shudder, failing;
All the gladness
In the lyre
Turns to sadness.
Pools are lying
Dim with sorrow,
Stars are weeping
Dead tomorrow,
And winds' sighing
Knows no sleeping.
Wave-crests shatter,
Spinning, gliding,
And they scatter
The sad tiding.

Why this grieving?
What disaster
Past conceiving

Is your master?
Has some splendour
That you cherished
In surrender
To disaster
Darkly perished —
And none faster?
Why this grieving
Past believing?
Why this grieving?

Wave-crests shatter,
Spinning, gliding,
And they scatter
The sad tiding.
From the arches
Of grey larches
Frail airs flutter:
"Dead", they mutter.
"Dead", they mutter.

Translated by W. K. MATTHEWS

NIGHT ON THE CATAFALQUE

A fragment from the Novel of the same Title by Jurgis Jankus

Translated by MILTON STARK

After lunch I learned that the colonel was also inviting me.

I went.

They all gathered, officers only, all men. The tables were loaded with food and drink, and there were no outsiders to be seen.

Last to enter was the colonel. His eyes passed from face to face, much as though he were reassuring himself that all were present and that none was there whom he had not invited. When we were all seated he lifted the first glass in a toast to victory — not to the grand victory which was already won, but to the one that was at hand; not to the victory of the soldiers at the front.

"They march forward and territories and people are left behind them. The people are left behind them!"

"The soldiers at the front occupy space, but we must occupy the people left in it. That task is much greater and more difficult than to defeat an army and in the course of months march thousands of kilometers. And the Fuehrer has entrusted that task to us. He has not made this public, for it would cause trouble, but he has assigned it to us directly. Already in our hands there are expansive spaces filled with worthless people exceeding our own number several times. When war is in progress clouds of smoke cover the earth and none can count how many have disappeared or where. We also have the task of clearing the way for our

nation. There can be no more splendid an honor. After the war she must find enough vacant space. In it, for her sons, there must be as much land and as many laborers as necessary so that they can live free from the worries of everyday life and give their energies over to higher, spiritual creation. A measureless potential of creativity lies dormant within our nation and it must be given the conditions in which to assert itself. After several decades, when the new culture of Germany flowers in the world, even those who today would rather come here, just to escape eternal Germanism, — even those who by hard labor will have contributed toward it will boast. One of you here has ventured to give utterance to this most secret and far-reaching concept. I have just stated it. He is present here and can without fear of straying base his new work on this concept. I am proud of the task entrusted to us by the Fuehrer and I raise my glass to the future of a German world!"

All drank cheerfully, but it would have been hard to describe my feelings. I felt that I was wrong and I regretted that my dreams were so swiftly turning to nothing. I can confess that every morning and every evening I prayed that I might have the genius to lay a just foundation for the free world. I asked God to let me raise man from his abysmal abasement, and the substance of my prayer was

the principles of human justice. I believed that He heard me and was shaping wordly events so that they would fall into the true and just course, but just now I was given a sudden slap in the face. I did not lift my glass, I did not drink.

"Well, what ails our jurist?" a voice said.

I started. The colonel was scrutinizing me.

"Does your jurisprudence promise to be otherwise?" he said to my silence, and a crooked smile passed over his face.

Someone laughed at the other end of the table. Without having to turn my head, I understood that my colleague, the lieutenant, was there.

"I beg your pardon, colonel, I was overwhelmed by the coincidence of the Fuehrer's and my own ideas. It did not even occur to me that such a thing could be possible, and now it seems that my work no longer has any meaning. It is already done."

"Then drink," said the colonel in the mild tone of a father. "But no, let us both drink so that you won't lose heart prematurely and needlessly."

He quickly filled his glass and raised it to me. I drank.

I had to mask the fact that my heart cried out for a miracle. I had already heard about the long trenches dug in the east, into which hundreds of thousands of people, men, women, the old, and newborn infants, were dumped. Only God could save them, and I cried for Him with all my heart. The colonel was speaking.

"I can reveal still another secret to you. It is not as general as the first one I just mentioned, but it is not any less meaningful, since it expresses the young spirit of our nation. You all know him," here he pointed me, "but probably not one of you knows that this young man renounced his family for Germanism and has so identified himself with the great spirit of the times that he has anticipated the Fuehrer's most secret thoughts. He is creating the new law of new Germany, which before long will be the law of the whole world. That he is capable of doing that, I am assured by his professors, and the Fuehrer will not be opposed to it. From this day I release you from all other duties. Work at your great task, for which the Almighty appointed you, and keep me informed, and I shall inform the Fuehrer himself. See that he is not disappointed."

He raised his glass again. I raised mine as well and saw how my hand trembled.

"Satisfied?" asked the colonel.

I said nothing and hurriedly poured the cognac into my mouth to keep from replying.

Immediately everybody began talking and I had a moment to be alone with my thoughts.

And it was strange; I was not thinking about what the colonel had just said, but about the ancient martyrs of Catholicism. Every one of them would have cast everything aside and confessed his beliefs to all of them here, but I did not dare. I was afraid of vanishing without trace. No one would see me the next day, and some time later a puff of smoke would rise from the chimney of the crematorium: that would be me, all of me, my dreams and efforts. No. I sat, I waited for a miracle and prayed. A major seated next to me said

something, I replied with something in return. I had no idea what I would do when the colonel called me on the morrow and ordered me to set forth my principles. In that tall, dry figure I sensed the power of the whole massive war machine, which no resistance to date had been able to check.

I appeared too much upset to everybody, and after several trials at engaging me in conversation, I was left to myself. I sat quietly and was relieved that nobody asked me anything or tried to expound his views to me. I wanted to remain alone forever, forgotten by everyone. At that moment I felt overpoweringly envious of the ordinary soldier at the front.

The whole table were soon in their cups, and all began to talk loudly and carouse. They seemed happy. All were glad of conquest and were in lively spirits because, at last, the time was near when no German would have to dirty his hands at menial labor. Directly in front of me, across the table, sat a slight, gray-haired captain. He studied me a long time and then suddenly raised his glass.

"I salute you," he said. "I salute all of the German youth in you and envy you."

You will live, but there will be little time for us. We shall perhaps but look on as you live. You are now our avant garde. During the last war I was in the east myself. There are fine women there. At that time I dreamed of acquiring a manor and several women, the very prettiest, who would always be my mistresses. It didn't turn out that way. Now that good luck will fall to you..." Tears shone in the old captain's eyes, but at the end of the table the colonel rose and interrupted his conversation.

"Comrades," he said, "you know that I am not a man of words, but of deeds. I have not returned empty-handed from the east. I have brought you some gifts. You are lords over the people who were left behind by our army. From this day forward every one of you gets a special assignment in that broad country, but the basic assignment is general: to make space for the German nation. You will get the basic plan as well and can then work out a detailed one to suit the demands of your individual cases. But now I want to show you your level as compared with that of the people in the east, by live example, so that when you begin your work there will be no necessity for hesitation."

He gestured and sat down. All looked by turns at the colonel and the door to which he had motioned. The colonel was excited: the muscles in his face contracted from tight-clenched teeth, his eyes shone with the luminosity of a person sick with fever.

The door opened and a group of naked girls came in. The first ones entered and stopped short, transfixed. Apparently they had passed through several rooms, entered here quite unexpectedly and suddenly saw the officers' eyes riveted on them. Some of them turned back, but harsh voices in the rear goaded them on and they filed into the hall, one concealing herself behind the other. Following them were several prison overseers. They pushed the girls forward and lined them in a half-circle before us. All were young and most of them hid their faces in their hands.

(To be continued)

LITERARY DE-STALINIZATION?

"Sick Spirit" From Moscow Or From... Western?

The mild de-Stalinization in Lithuania's literary life seems to be destined for a halt. This can be clearly surmised from an article "Against Swinging to Extremes", by the writer Teofilis Tilvytis, published in this year's 22nd issue of the periodical "Literature and Art" (Literatūra ir Menas).

Tilvytis, returned from the plenum of the board of the All-Union Writers' Association, reports about the discussions in that plenum. He also takes this opportunity to "re-buke" not only certain Lithuanian writers but some literati from Moscow and Poland as well. His main authority in that respect is the notorious Soviet literary commissar, Boris Polevoy, whose enlightening letter exchange with Howard Fast was recently published in the *New York Times*. Tilvytis cites Polevoy's complaint that "abroad only those of our literary works which give fuel to anti-Soviet fire, are recognized and elevated to the point of genius." There was indignation, according to Tilvytis, regarding the Yugoslav Vasco Popa, "master of cannibalistic association; the bard of pessimism and faithlessness in socialism, the Slovak Alfons Bednar; the chronicler of loneliness, hopelessness, erotic visions, sexual perversions and emotions of the world of drunkards and prostitutes, the Pole Marek Chlasko."

Speaking about the cult of personality which was discussed in the writers' plenum, Tilvytis quotes the Ukrainian poet, Bazhan and others who emphasized that, the "best of all that was created by us during the 40 years cannot be neglected, despised or rejected. There are, unfortunately, unstable people among our intelligentsia who create a panic in trying to re-evaluate everything and to switch pennants. Some of them went as far as to eliminate the name of Stalin in our literature. One of the Moscow writers expressed his pride in not having once mentioned Stalin in his works. To erase all that was created by Stalin, to erase this path on which we marched believing in Stalin as the embodiment of our dreams and ideals and seeing in Stalin's person the will of the party—this would not be worthy of the name of a conscientious and honorable Soviet citizen and writer."

Then Tilvytis assaults the people who eliminate Stalin's name in Lithuania...

Returning to the Moscow plenum, Tilvytis cautions that "several speakers had referred to the unhealthy atmosphere which prevailed among the students of the Gorki Literary Institute... These students quickly succumbed to the sick spirits of some Moscow writers. And this reminds me of our talented poet, P. Širvys, who is in his second year of study in Moscow." According to Tilvytis, the same Širvys who always was "full of revolutionary pathos, fighting spirit and sincere feelings", now in one of his recent poems entitled "The Flame is Dying", speaks "feebly, as

though capitulating":

White lilies of flames are dying
The fire dies also and the love is small
And embers remain in my heart
And somewhere the song strangles itself.

After quoting Širvys' poem, Tilvytis exclaims that the atmosphere pervading Moscow has demoralized young poets to such degrees. However, to avoid the mistake of blaming the Russians, he adds: "This is an important Western source of apathy which kills the most beautiful seedlings of our poetry." (E)

A Federation...

Concluded from Page 21 that even England joined the co-operative group in 1954. Perhaps the political significance of this agreement was more important. It is acknowledged that this agreement permitted an economic co-operation of six nations taking into account the difficult problem of the Saar region. Being encouraged by success these nations agreed to co-operate and in doing so in the field of resources these nations began to think about a Tariff Union. When this cooperation smoothed out the rough spots in Franco-German relations a settlement of the Saar problem was reached in the fall of 1956 and in overcoming this last obstacle in the latter part of last Feb. 1957 the aforementioned six nations also signed for the establishment of a Tariff Union.

According to this agreement, which will go into effect at the beginning of 1958, France, West Germany, Italy, Holland, Belgium and Luxemburg form a single territorial area from the viewpoint of capital and labor and transport. In other words, they remove all tariff barriers between themselves and set up the same kind of tariffs to each and every nation which does not belong to the Tariff Union. Workers will be free to choose their place of employment in all six nations. Working conditions and wages will be made uniform. The use of capital will be without restrictions. Literally, in the field of economics there will be evolved gradually a system in these countries similar to the U. S. A.

Bearing in mind the conditions of Europe this is truly revolutionary. Yet all does not suffice, the mentioned six countries in reference to the hardships of the Belgians and the French agreed to extend its economic cooperation also to Belgian and French colonies in Africa in retaliation to the communist propaganda being spread there by the Russians. With combined powers they will push forward the economic progress of the colonies. France and Germany have earmarked 200 million dollars apiece over a period of five years, all the other nations will contri-

bute 182 million dollars. Besides this, the common boundaries for markets, lacking however common tariffs, are extended to all of the nations who signed the economic plan. There remain as yet eleven participants of the organization beyond the bounds of the Tariff Union. These countries will join the T. U. before long. Such an economic union of European nations can be called the Economic Federation of Europe, because it would encompass more than 2/3 of area of the prewar Europe and its inhabitants, not taking into account of course nations behind the Iron Curtain. And since economics makes the foundation for politics, according to an adage, so there is an anticipation of greater cooperation between the European nations in the political realm as well.

8. Some of the positive significance in this sphere can be pointed out

Perhaps the most distinct example is the smoothing of the relations between France and Germany which permitted the return of German independence in 1954. Thanks to the conferences in London and Paris, on June 9, 1955 West Germany was accepted as a full fledged member of the North Atlantic Treaty Organization (NATO) at the meeting of the Council of that organization. The French, who were still fearful of a possible revival of German militarism and were against the idea of a bigger rearmament Germany, now express their contentment that the twelve German divisions will make a real backbone for defense. Similar changes are also going on in the relations between other countries and disagreements which existed between them are gradually forgotten or smoothed out.

The foregoing events give us reason to hope that Europe unanimously will gradually step into a new political organization which by its course must lead to a better order of international co-operation, backed by law and justice. Upon doing away with the Iron Curtain this order will acquire a proper dignity and permanency in the world. As long as the Iron Curtain remains in Europe all of Europe cannot be united in a federation. What has been achieved so far lies in Western Europe.

However, it would be an error not to state that the politicians of the world do not have in mind the removal of the Iron Curtain in order to unite Europe as soon as possible. There have been negotiations with Soviet Russia for the reunification of Germany. However, each time the Kremlin made such proposals for the reunification of Germany it simply meant an extension of the Iron Curtain over all Germany.

We shall mention here the recent plan for European political reorganization which was announced, and which makes a sort of compromise between the earlier Russian proposals in regard to Germany and the Western allies. Also there was talk about the plan in connection with the visit of the German socialdemocratic leader Erich Cilenhauer to the U. S. during the first part of last March, and even from official sources there is nothing definitely known, but from its construction we can judge that it originated from the talks between the German socialists and the

Reds. The socialdemocrats of Germany hope to win the election this coming fall and take over the government from Adenauer. The candidates promise to carry banners calling for reunification of Germany. Therefore the voting for socialdemocrats would also mean a voting for their plans and an agreement with Russia based on these plans.

The basis of the new plan consists of a wide neutral zone or belt between Western Europe and Russia. This belt would include Sweden, Finland, reunified Germany, Hungary, Czechoslovakia, Austria, Switzerland, Roumania and Yugoslavia. The United States, England and France would have to withdraw their armed forces from West Germany, while Russia would do likewise and withdraw its armed forces from the neutralized Satellite countries. The military and economic organization of Western Europe could remain only with the exclusion of German participation. Armament control would be in effect in the Neutral Belt as a reverberation of Pres. Eisenhower's offer for an inspection from the air by observation planes. Concerning the removal of U. S. bases the plan doesn't mention anything. Therefore this plan has attractive features even to the West. Since visits by Adenauer and Heuss are expected in Washington perhaps we shall hear about the plan, because the reunification of Germany is the concern of all German political parties both the incumbents and the election opponents. So far we have dwelt on this plan only as an example of efforts to push back the Iron Curtain without atomic war. But we must make this sad note that in regards to a European federation this plan not only adds nothing, but contrarily, it creates new obstacles. It is clear enough that the nations in the Neutral Belt, among them Germany, could not join the European federation of nations. And without these nations the federation would be incomplete and too weak to defend itself.

Translated from the Lithuanian
by P. W. Urban

LITHUANIAN MAPS

Now available to Lithuanian Days readers

● BOOK MAPS WALL MAPS ●

Multicolored map of Lithuania, with insets of Lithuania in the Bronze and Iron Age and Lithuania in the 15th century, showing place-names, waterways, cities, lakes, etc. This is the definitive map of 1939.

Compiled by J. Andrius,

with the technical assistance of
Prof. A. Salys, Stp. Koiupaila, K.
Pakštas, Drs. M. Brakas, M. Gimbutas, and A. Šapoka.

Only a limited supply available.
Wall map, approx. 35x46: \$4.50
Book map, in folder: \$3.50

LITHUANIAN DAYS

9204 So. Broadway, Los Angeles 3,
California

MEMBERS OF TATJANA BABUŠKINAITĖ BALLET STUDIO in Boston, Mass., who participated in the first act performance of **Copelia** on June 1st, 1957. The complete show of the same ballet is planned in Boston for October 26 of this year. In the picture is seen Mrs. Tatjana Babuškinaitė-Vasiliauskienė, the pianist, students and guests.

TATJANOS BABUŠKINAITĖS baletu studija, Boston, Mass., šiame birželio 1 d. Bostone pastatė baletą **Copelia** pirmuosius veiksmus, spalio 26 d. rengia pilną veikalo pastatymą. Nuotraukoje studijos vedėja, pianistė, mokiniai-ės ir svečiai, kurie po spektaklio buvo atėję pasveikinti: dail. V. Andriušis, rašyt. A. Gustaitis, dr. B. Mickevičius, J. Kaščius, dr. J. Puzinas, S. Grėbliuskas ir kt.

BOOKS & PERIODICALS

The Baltic Review. No. 10, 1957. Editorial Board: Dr. Antanas Trimakas, Editor-in-Chief for No. 10, J. Klesment and Alf. Berzins. Berzins. TBR, 70 5th Ave., New York 11.

MISSIONARY REV. J. BRUŽIKAS, S. J., pastor of Lithuanian church in Uruguay, S. A. with his physicians from Argentine. In the middle Alba Grigaitė recently elected beauty Queen of Montevideo-Cerro. At the left Ona Zupkienė, prominent Catholic social-worker and member of the Lithuanian Choir.

MISIJONIERIUS KUN. J. BRUŽIKAS S. J. Urugvajaus liet. bažnyčios klebonas, lietuvių namus aplankiusių Argentinos daktarų, kurie jį gydė, tarpe. Vidury Alba Grigaitė, išrinkta Montevideo-Cerro dalies grožio karalienė; krašte stovi Ona Zupkienė, uoli parapijos bendradarbė ir žymi Urugvajaus L. Katalikų Choro dalyvė.

La Revolution Hongroise Vue Par Les Partis Communistes de L'Europe de L'Est. By: Free Europe University in Exile. Prepared by the Advanced Studies Group for internal distribution in FEUE. The book is not for sale, but interested persons may inquire at 7 rue de la Paix, Paris 2e.

Soviet Political Agreements And Results. Staff Study for the Subcommittee to Investigate the Administration of the Internal Security Act and other Internal Security Laws. of the Committee on the Judiciary United States Senate 84th Congress, Second Session. Distrib. from the Committee for a Free Lithuania.

The Soviet Aggression Against Lithuania. Expose by Stasys Lozoraitis, Chief of the Diplomatic Service of Lithuania. Article from "East and West" (No. 7, 1956), and Appeal to the United Nations. 12 pp. Consulate Of Lithuania, Chicago, Ill.

The 39th Anniversary of the Declaration of Independence by the People of Lithuania — February 16, 1957. Lithuanian American Information Center. 129 pp. Statements, Greetings, Addresses.

LITHUANIAN HISTORY IN STAMPS

will be continued in the next issue.

SISTERS OF ST. CASIMIR and SISTERS OF ST. FRANCIS look at the Lithuanian books exhibited during the summer school at Fordham University. The lectures on Lithuanian folklore, culture and tradition were given by Prof. A. Vasys, St. Barzdukas, Prof. J. Brazaitis, A. Salys and others. More than 30 students attended.

SESELĖS KAZIMIERIETĖS IR PRANCIŠKIETĖS prie lietuviškų knygų vasaros kursuose Fordham universitete, kur lituanistikos kurso paskaitas skaitė prof. A. Vasys, St. Barzdukas, J. Brazaitis, A. Salys ir kt. Dalyvavo per 30 studentų.

KRISTINA PAPROCKAITĖ, N. Y., graduated magna cum laude plus other seven honors from French Sisters' Academy in Putnam. She was awarded by French Consulate a special 8-weeks trip in France. Since she stayed at the dormitory of the Lithuanian Sisters in Putnam, Conn., Kristina also completed a course in Lithuanian language and history.

Miss Paprockaitė studied this summer French at McGill university in Montreal and will attend New York University in fall where she plans to study chemistry. Her parents are Dr. Vaclovas and Birutė Paprockas.

KRISTINA PAPROCKAITĖ, N. Y., magna cum laude ir kitais septyniais atžymėjimais baigusi prancūzų seselių akademiją Putname. Aukšinius atžymėjimus yra pelniusi religijoj, prancūzų k., chemijoj, pasaulio istorijoj, anglų k., piešime ir specialiam Prancūzijos ambasados JAV mokyklose surengtam prancūzų k. konkurse. Už ypatingą prancūzų k. ir kultūros žinojimą Prancūzijos ambasada jai paskyrė 8 savaitių kelionę po Prancūziją. Gyvendama Putnamo liet. seselių pensionėje, Kristina gerai išėjo liuanistikos k. kursą. Šią vasarą prancūzų k. ir kultūros studijas gilinoti Montrealyje McGill un-te, o rudenį pradeda studijuoti chemiją N. Y. un-te. Jos tėvai — dr. Vacl. ir Birutė Paprockai.

LITHUANIANS MAKE NEWS

● His Eminence James Francis Cardinal McIntyre, Archbishop of Los Angeles, presided at Solemn High Mass offered for the liberation of the Lithuania and all oppressed nations, at the 1957 Knights of Lith. 44th National Convention which was held August 8-11 at the Statler Hotel in Los Angeles, Cal. His Excellency Vincent Brizgys, Auxiliary Bishop of Kaunas, Lithuania, now living in Chicago, Ill., preached the sermon. Speakers at the convention were the following: Dr. Robert Fenton Craig, principal speaker at the banquet; Dr. Owen J. C. Norem, former U. S. Minister to Lithuania, at the luncheon; Dr. J. Bielskis, Anthony J. Rudis and Fr. Lubin — at the plenary sessions. Goodwin J. Knight, Governor of California, issued a special proclamation urging "...my fellow Californians to recognize August 8 through 12, 1957, as a period to pay tribute to the Knights of Lithuania and to all our fellow citizens of Lithuanian extraction... Here in California, we are proud of the contributions the members of the Knights of Lithuania are making toward the progress and development of our communities and State..." His Excellency Dwight D. Eisenhower, President of the U. S., says this in his telegram to the Knights of Lithuania convention delegates and guests: "...Inspired by a noble heritage and dedicated to the principles of citizenship, the Knights of Lithuania have a splendid record of service..." Vice President Richard Nixon has this to say in his letter about the Knights of Lithuania: "...All of you can well be proud of the outstanding service which is rendered to the nation as a whole through your educational, religious and social activities..."

● Vladas Jakubėnas, Chicago, Ill.

a distinguished Lithuanian-American composer, gets a teaching position at the School of Music of De Paul University in Chicago, Ill.

● Stepas Kairys, N. Y., one of the signers of the Declaration of Lithuanian Independence, has written a book of memoirs which is going to be off press this year.

● A well known educator Vacys Kavaliūnas received this summer an M. A. in French literature from Western Reserve University in Cleveland, Ohio.

● Frank Šidlauskas, Boston, Mass., lecturer at the Boston College, has been production manager of the Boston art festival every year.

● Henrikas Šalkauskas, Australia, has been elected to the Committee of the Contemporary Art Society of Australia.

● Dr. J. Grinius, Munich, Germany, has been working for some time on his book Lithuanian Philosophers about the Lithuanian Nation.

MICHIGAN FARM CHEESE Dairy, Inc.

FOUNTAIN, MICH.
Telephone: Fountain 2301

John Andrulis, President
Angie Andrulis, Vice-President

Gaminami tikri ir nepaprastai skanūs lietuviški sūriai.
Užsisakykit, tada patys įsitikinsite.

Taip pat gaminam

didelius sūrius subuvimams ir kitoms prgomoms pagal užsakymą.

AUŠROS VARTŲ DIEVO MOTINOS skulptūra, J. Vainausko išdrožta medyje, pastatyta Šv. Jono Krikštytojo lietuvių bažnyčioje, Toronte, Kanadoje.

OUR LADY OF VILNIUS — a wood sculpture by J. Vainauskas in Toronto Lithuanian St. John's the Baptist Church.
Foto J. Pilipavičius

FROM THE LITHUANIANS' MEETING IN MEMMINGEN, W. Germany this summer. Several hundreds of community members were present. Delegates and guests came from Switzerland, Austria, Italy and the U.S. The program consisted of a solemn ceremony meeting, church-service, commemoration of the dead and a concert. Addresses were delivered by Prof. Eretas and V. Natkevičius; the concert featured choir "Darna", the distinguished soloist Stasys Baranauskas and the pianist — sisters Birutė and Julija Eretaitės. The picture represents members of choir "Darna" and the guests. Seated from the left to the right are: Prof. J. Eretas, Rev. A. Bunga, J. Eretaitė, St. Baranauskas, B. Eretaitė, choir director M. Budriūnas and K. Radavičius.

IŠ LIETUVIŲ ŠĄSKRYDŽIO MEMMINGENE, Vokietijoje, per šių metų Sekmines. Dalyvavo keli šimtai lietuvių — vietinių ir svečių

● Laima Šeštokas, the prize winning short story writer, received recently from Los Angeles City College the Masters Degree in Education. Mrs. Šeštokas teaches in one of the elementary schools of Los Angeles City.

● Terra Publishers, Chicago, Ill. have made arrangements to publish V. Peteraitis' Lithuanian-English dictionary in a 580 revised edition, to be followed in 1948-9 by an English-Lithuanian dictionary with approx. 50,000 entries.

CLEM'S MARKETS

- Puikios lenkiškos dešros, šviežiai namuos gamintos.
- Importuoti lenkiški kumpiai.
- Įvairiausi mėsos ir maisto produktai.

Galima užsisakyti mažesniais arba didesniais kiekiais, piknikams, bankietams, vakarieniems.

Clem's Markets jau keletas metų patarnauja Los Angeles ir apylinkės lietuviams.

Šiuo laiku turime tikro lietuviško sūrio, gaminto Andrulio ūkyje, Mich. valstybėje.

3002 W. Florence ● PL. 95058
7529 S. Normandie ● PL. 1-9155

Clem Taberski, sav.

JULIA RUTELIONIS and her son, Mount Rainier, D. C., polish up their trophies.
JULIJA RUTELIONIENĖ su sūnum Algimantu ir jų sporto rungtynėse laimėtieji trofėjai.

TWO LITHUANIAN SPORTS STARS

DU LIETUVIŠKI VARDAI AMERIKIEČIŲ SPORTO PASAULY

JULIJA RUTELIONIENĖ, Mount Rainier, Md., yra didžiai pasižymėjusi stalo teniso žaidėja Amerikoje. Ji drauge su savo vyru ir mažu sūnum Algimantu 1944 m. pasitraukė iš Lietuvos į Vakarų, penkerius metus gyveno Vokietijoje, Ravensburge ir kt., iš kur 1949 metais išemigravo į JAV.

Kaip teniso žaidėja ji jau buvo žinoma ir Lietuvoje, bet labiausiai iš-

kilo čia, J. A. V-se. Daug kartų laimėjusi pirmenybes stalo teniso žaidynėse, ji buvo apdovanota gausiais dar Vokietijoje, o vėliau ir Amerikoje, trofėjais. Ji yra 4 kartus iš eilės laimėjusi Washingtono ir Columbia District stalo teniso čempionės titulą ir taure.

Julijos sūnus Algimantas Amerikoje pasižymėjo krepšinio žaidime ir taip pat kelis kartus apdovanotas trofėjais, kurie dabar puošia jų namuose stalą. Tiek ji pati, Julija Rutelionienė, tiek ir jos sūnus Algimantas, amerikiečių vadinamas "Rudy" su dideliu pasisekimu dalyvauja savo sričių sporto žaidynėse.

TWO DISTINGUISHED LITHUANIAN-AMERICANS in the American sports world — Mrs. Julia Rutelionis and her son Algimantas called "Rudy". Rudy is a basketball player; Mrs. Rutelionis — a champion table tennis player. They are often featured in American press, especially in the press of Washington district where they both live. Here are few excerpts from an article by B. Roberts from the Washington Post:

"Rudy, son of Mr. and Mrs. Vytautas Rutelionis of Mount Rainier, Md., is a standout guard on the DeMatha basketball team. This past fall he also played halfback for the Stags. football team. Algimantas (that's Rudy's real first name) is a slim, but wiry, handsome six-footer who escaped with his family from Lithuania and the Russians in 1944. When he arrived in this country in 1499, Rudy could speak no English and had never seen a basketball. A well-coordinated boy, Rudy picked up the sport as easily as he mastered the language of his new homeland."

"This is not hard to understand when one becomes acquainted with Rudy's mother. Julia Rutelionis is quite an athlete in her own right. She has been District Table Tennis champion for the last four years and is ranked No. 11 nationally, "only because I don't have the time to go to more national tournaments."

"While in Europe, Mrs. Rutelionis was a champion table tennis player, and holds the Lithuanian championship. Julia practices several times a week at the District Table Tennis Association where she is a big favorite due to her willingness to coach newcomers."

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Amsterdam, N. Y.

WCSS — 1490 kilc.
Lietuviška programa
Sėkmadieniais 7—8 val. vakaro
Programos vedėjas — Juozas Olšauskas.
Reikalų vedėjas ir pranešėjas — Leonardas Hartvigas.

Los Angeles, Calif.

Lithuanian Melody Hour
Saturdays — 12:30 — 1:00
KALI — 1430 kc Radijo stotis
Direktorius Bruno Gediminas, 4023 W. 60th Street,
Los Angeles 43, Calif. Phone: AX. 5-2260.
Reikalų vedėjas — George Rudelis, 5027 Zelzah St.,
Encino, Calif.
Programos vedėjas — Bronius Dūda, 1315 McCollum St
Los Angeles 26, Calif.; Phone DU. 2-1595

Baltimore, Md.

Lietuvių Melodijos Valandėlė
Baltimore, Md. - WBMD - 750 kilocycles
Sėkmadieniais 12:30 - 1:00 vidurdienį
Šios programos vedėjai: Albertas Juškevičius, 4515
Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md.,
Phone Tuxedo 9-8693;
Kęstutis Laskauskas, 809 Scott St., Baltimore 30, Md.
Phone SARatoga 7-7963.

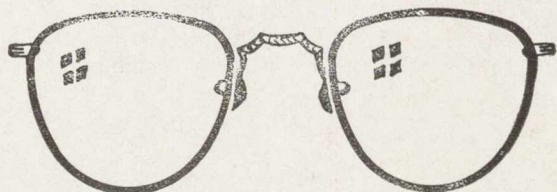
So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS
Naujosios Anglijos lietuvių kultūrinė radijo programa
Boston 15, Mass - WBMS - 1090 kilocycles
Sėkmadieniais 12:30 iki 1:00 val. pietų metu
Vedėjas - P. Viščinis
31 Bunker Ave., Brockton 4, Mass.
Tel. Brockton 8-1159-R
LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA
Seniausia liet. radijo programa Naujojoje Anglijoje,
veikianti nuo 1934 m. balandžio mėn.
Boston, Mass. - WBMS - 1090 kilocycles
Sėkmadieniais 12:00 iki 12:30 val. per pietus
Muzika, dainos ir Magdūtės pasaka
Direktorius S. Minkus
502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. AN 80489

Roma — Italija ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min. iki 21,10;
vid. Europos laiku — 41,15 ir 50,34 metų bangomis.
Vedėjas Dr. J. Gailius

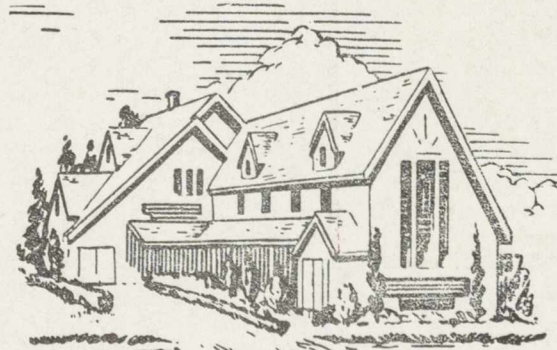
Circonvallazione Appia 158, kasdien trumpomis bangomis

EYES EXAMINED GLASSES FITTED
DR. MICHAEL HOLLINGER

Optometrist

329 W. FIFTH STREET, LOS ANGELES, CAL.
Phone MUTual 1056

Pirma Lietuvių Istaiga Los Angeles
COWLEY & CASPER
Laidotuvių Namai
935 W. Washington Blvd. Los Angeles
Richmond 9-1061 Richmond 9-1062

Madrid, Espana

LIETUVIŲ RADIJAS

Paseo del General Primo de Rivera 25
Transliuojama kasdien
nuo 21 val. 30 minučių iki 21 val. 45 min. Lietuvos laiku,
31, 32, 42 ir 49 metrų bangomis.

Chicago, Ill.

Sophie Barcus Radio Hours
Chicago - WGES - 1390 kilocycles
Mo. - Fri. 8:45 - 9:30 A. M.
Sat. - 8:30 - 9:30 A. M.
Mondays (Lietuviškos vakaruškos)
7:00 - 8:00 P. M.
Sopnie Barcus, 7121 So. Rockwell,
Chicago 29, Ill. - Tel. 42413

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Klubas
Tėvskės Garsų programą transliuoja
kiekvieną penktadienį 7: —7:30 v. v.
per W D O K stotį banga 1260
Programos vedėjas — Juozas Stempužis
1203 E. 74 Street, Cleveland 3, Ohio
Telef. EX 1-2296

Detroit, Mich.

"Baltic Melodies"
Detroit - WJLB - 1400 kilocycles
Saturdays 8:30 - 9:15 P. M.
Director Helen Rauby
16926 Pinehurst, Detroit 21, Mich.
Telephone UNiversity 1-1072

"Lithuanian Melodies"
Ann Arbor - WPAG - 1050 kilocycles
Sundays 1:00 - 1:30 P.M.
Director Ralph Valatka
15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.
Telephone BRoadway 32224

New York - New Jersey

"Lietuvos Atsiminimų" Radijo Valanda
girdime kiekvieną šeštadienį, 4:00—5:00 val. popiet
iš New Yorko stoties WEVD - 1330 kil., ir 97.9 meg. (FM)
Direktorius - Jokūbas J. Stukas
1264 White St., Hillside, N. J.
Tel. WAverly 6-3325

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in
Pittsburgh, Penn.
Pittsburgh, Penn. - WPIT - 730 kilocycles
Sėkmadieniais nuo 12:30 iki 1:00 po pietų
Programos vedėjai - Povilas ir Gertruda Dargiai
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16, Pa.
Lithuanian Catholic Hour
Pittsburgh Pa., - WLOA - 1550 kilocycles
Sundays - 1:30 - 2:00 P. M.
Produced by Knights of Lithuania
Pittsburgh District
WLOA, Braddock, Pa.

"YOUR FAVORITE LITHUANIAN AND AMERICAN
MELODY HOUR"
WAMO — 860 on your dial
Pittsburgh's Country and Western Music Station
Producer and Announcer: Frank J. Saldukas
5915 Elwood St., Pittsburgh 32, Pa.
Assistant: George Žilinskas.

Toronto, Ont., Canada

Tėvynės Prisiminimai
CKFH — 1400 banga — Toronto, Ont., Canada
Šeštadieniais nuo 12 val. iki 1:00 po pietų
Programos ved. J. R. Simanavičius, 132 Havenlock St.,
Toronto, Ont., Telef.: LE 4-1274

HELEN'S HOUSE OF BEAUTY

New address:
HELEN MOCKUS 5265 Fountain Ave.
HOLLYWOOD, Calif.
New Telephone: NOrmandy 5-3351

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
Bendruomenės Balsas
Philadelphia, Pa. - WDAS - 1400 kilocycles
Programa sėkmadieniais nuo 3 val. 30 min. po pietų
iki 4 val.
Duoda kultūrinės bei politinės apžvalgas, žinias,
muziką, skelbimus.

Pusvalandžius redaguoja redakcinis kolektyvas. Bendruo-
menės Balso reikalais rašyti: A. Gaigalui, 335 Titan St.
Phila.

Rochester, N. Y.

Lietuvių Radijo Klubas
Rochester, N. Y. - WHEC - 1460 kilocycles
Programos transliuojamos kiekvieną sėkmadienį
9:30 — 10:00 val. ryto

Klubo valdyba:
Garbės pirmininkas Pranas Saladžius, 309 Alphonse St
Pirmininkas Petras Armonas, 75 Clairmont St.
Vice-pirm. Vytautas Žmuidzinas, 213 Berlin St.
Iždininkas Pranas Puidokas, 38 St. Jacob St.
Sekretorius R. Kiršteinis, 682 Hudson Ave.
Narys Br. Krokys, 10 Dudley St.
Programas praveda valdybos nariai ir šie vedėjai:
A. Cieminis, Alf. Dziakonas, St. Ilgūnas, D. Podelytė.

Washington, DC

VOICE OF AMERICA — AMERIKOS BALSAS
Washington 25, D. C.

Kas dieną pusės valandos programa Lietuvos laiku
girdima 19 val. 30 minučių trumposiomis
11, 13, 16, 19 ir 31 mtr. bangomis.
New Yorko laiku — 11,30 val., Melbourn — 2,30 ryto,
Buenos Aires — 1,30 p.p., Los Angeles — 8,30 rytą.
Programa kartojama Lietuvos laiku:
vidurnaktį — 24 val. — 25 ir 31 mtr. bangomis;
rytą — 7 val. 15 min. — 25 ir 31 metro bangomis.
15 val. — 11, 13, 16 ir 19 mtr. bangomis.
N. Y. 4 val. p.p., Melb. 7 val ryto, B. A. 6 val. p.p.;
N. Y. — 11,15 vakare, Melb. — 2,15 p.p., Buenos Aires
— 1,15 val. naktį.
N. Y. 7 val. ryto, Melb. 10 val. vak. B. A. 9 val. ryto.
Los Angeles 1 val. p.p.

Europa

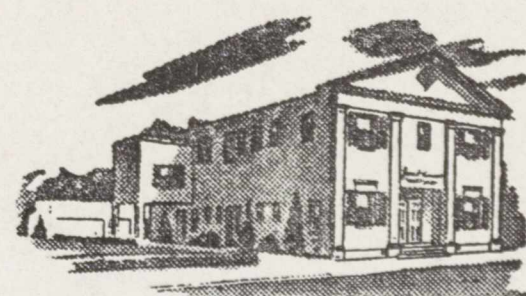
Kasdien pusės valandos programa Lietuvos laiku:
21 valandą — 16, 19, 31 ir 251 mtr. bangomis.
21 valandą — 16, 19 ir 25 mtr. bangomis.

Programa kartojama 3 kartus:
N. Y. 4,45 val. pp., Melb. 7,45 val. ryto, B. A. 6,45 pp.,
Los Angeles 1,45 pp.
6 val. 45 min. ryto 19, 25 ir 31 m. bangomis;
N. Y. 10,45 val. vak. Melb. 1,45 val. pp., B. A. 12,45 n.
Los Angeles 7,45 val.
ir 15 val. 30 min. 19, 25 ir 31 metro bangomis.
N. Y. 7,30 val. ryto, Melb. 10,50 val. vak., B. A. 9,30 r.
Los Angeles 4,30 ryto.
Vasaros laiku JAV-se reikia pridėti vieną valandą

Waterbury, Conn.

"Lithuanian Memories"
Waterbury - WWCO - 1240 kilocycles
Saturdays — 6:30 to 7:30 P. M.
Director Mrs. M. J. Colney
Assistants Anthony Paliulis, Martin Kleinaitis
148 Grand St., Waterbury 5, Conn.

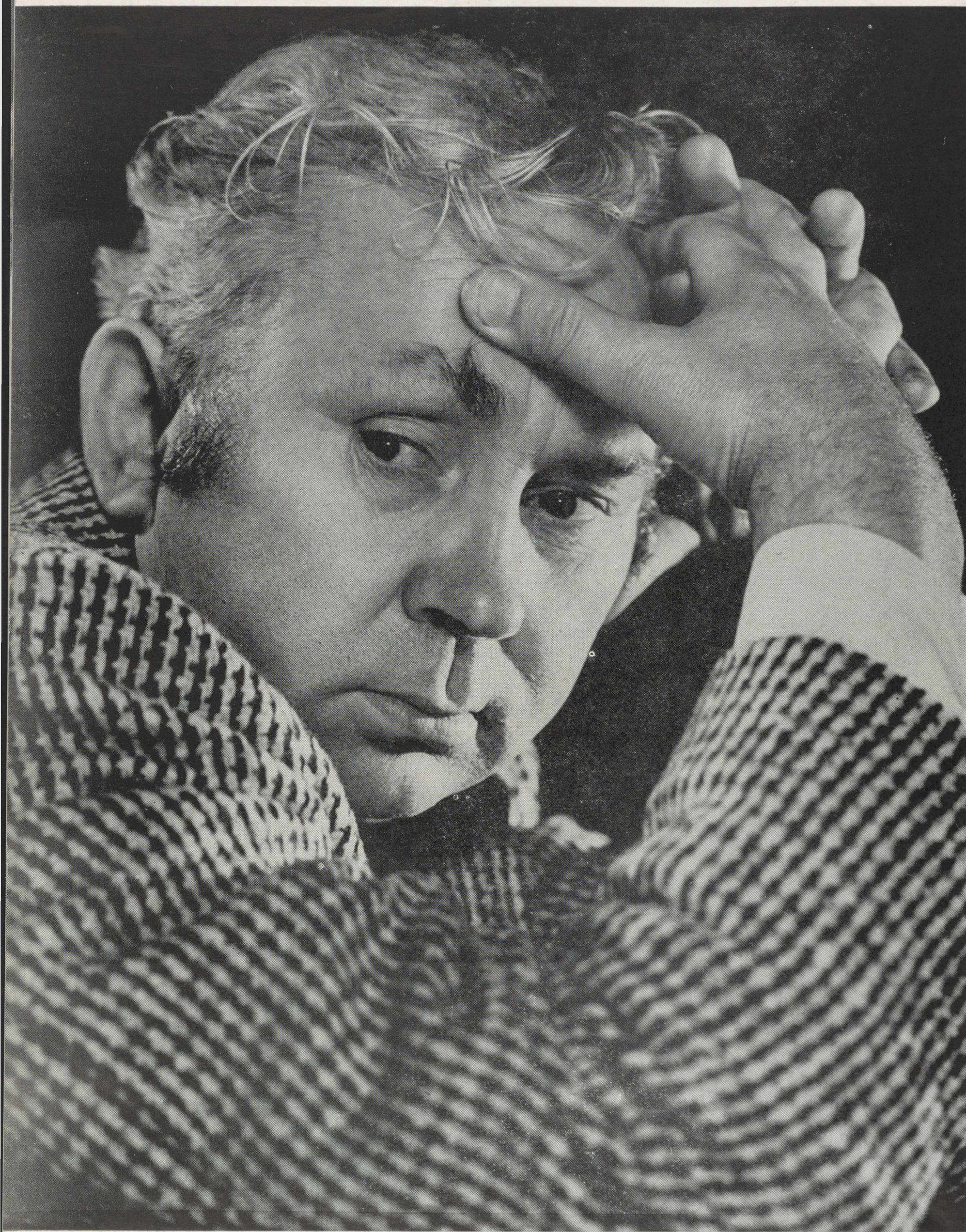
Lietuviams patarnauja jau 25 metus

**JONES & HAMROCK
MORTUARY**

731 W. WASHINGTON BLVD LOS ANGELES 18

NEW TELEPHONE NUMBER
Richmond 9-6091

ARTIST VYTAUTAS K. JONYNAS (see article inside)